

AKKA/LAA

Ziņas

Nr. 39, 2014.gada jūlijs

Šogad pirmoreiz —
Autora balva!

Pasaules Grāmatu un autortiesību dienā 23.aprīlī četriem mūsu biedrības pārstāvētajiem autoriem pasniedzām Autora balvu. Šogad balvu saņēma tulkoātāja Maima Grīnberga, horeogrāfe Olga Žitluhina, scenogrāfs Andris Freibergs un komponists Vilnis Šmīdbergs.

Balvas pasniegšana notika Autoru pusdienu laikā restorānā "Bibliotēka Nr.1". Balva ir koktēlnieka Jāņa Straupes dizainēta un metālmākslinieka Arvida Endziņa realizēta metālā. Autoru pusdienu laikā katra laureāta bankas kontā ieskaitīja arī 1111 eiro, kas paredzēti kā atbalsts jaunu darbu tapšanai.

Balvas mērķis ir atzīmēt autoru izcilus sasniegumus jebkurā darbu veidā un žanrā, stiprināt intelektuālā darba veicēju pašapziņu un pievērst uzmanību autoru organizācijai, kas nodrošina autoru mantisko tiesību īstenošanu Latvijā. Autora balvu nodrošina AKKA/LAA Kultūras un izglītības fonds.

Ar Autora balvas pasniegšanu esam iedibinājuši jaunu tradīciju — nākotnē to plānots pasniegt ik gadu. □

Laiva ar autora noslēpumu

Autora balva, ar kuru Latvijas Autoru biedrība AKKA/LAA atzīmēs iedvesmojošus, radošus sasniegumus dažādos žanros, ir dzimusi no cieņas pret radišanas mistēriju. Mūsu gadsimtā, kad vārds "radošums" kļuvis par modes vārdu ar izplūdušu saturu, grūti iedomāties, ka vēl pavisam nesenā pagātnē par Rādītāju tika saukts tikai viens vienīgs — tas, kurš rakstāms ar lielo burtu, bet uz cilvēku darbiem vārds "radīt" netika attiecināts.

Laiki un priekšstati mainās, bet radišanas noslēpums paliek. Autori netiecas sludināt ģeniju izredzētību, būt autoram mūsdienās ir pat ikdienišķi, autoru skaits sniedzas tūkstošu tūkstošos, un viņu radītie darbi tiek tikpat ikdienišķi izmantoti, ar lielāku vai mazāku cieņu pret autortiesību burtu un garu. Taču jebkura iedziļināšanās radišanas noslēpumā tomēr liek izjust pārsteigumu un bijību. Arī pašiem autoriem.

Šī netveramā noslēpuma pilna ir arī vieglā un gaišā Autora balva — koktēlnieka Jāņa Straupes darbs. Vai tajā attēlotās kāpnes ved augšup, nezināmā, vai nāk lejup, tur, nezināmā, sākušās? Autora radošajam garam vienlīdz pazīstami ir abi virzieni. Šūpīgā Mēness laiva, kurā šīs kāpnes balstās, varbūt ir iracionāls sapnis, tāla nojausma, inspirācija, iecere, kuru tomēr jāprot noturēt racionālā līdzsvarā, lai tā īstenotos. Reiz Knuts Skujenieks, sarunā ar jaunākiem kolēģiem, vaicāts, vai dzejnieks ir darbarīks Dieva rokā, atbildēja — varbūt arī ir, bet darbarīks jātur kārtībā. Pērn, stāstot par savu darbu Autortiesību bezgalības balvas veidotājiem, Ilmārs Blumbergs uzsvera, ka uzticas savai rokai. Mākslinieka roka iemieso viņa pieredzi, prasmi un intuīciju, jo prāts nespēj aptvert visu, kas krājas un glabājas cilvēkā. Būt autoram nozīmē vienlīdz uzticēties gan sev, gan noslēpumam, gan prātam, gan intuitīvai atskārsmei.

Taču kāpnes savieno ne tikai iespējamo ar esošo,

nenotikušo ar notikušo, dievradīto pasauli ar cilvēcisko kultūru, kuras radišana uzticēta cilvēkam pašam. Tās ved no cilvēka pie cilvēka,

vienojot un iedvesmojot. Autora balva ir tieši kolēģu — citu autoru atzinība, kas pauž savstarpējas solidaritātes garu, ļauj intelektuālā darba darītājiem sajūt citam cita plecu. Kritērijs tādai kolēģu balvai var būt ļoti subjektīvs: tiek noskaidroti darbi, kas, kāpjot pāri žanru robežām, visdažādākos autorus iešūpo, mobilizē, paver jaunu

skatu, ceļu, augšupeju, atklāj auglīgu pretrunu, radoši uzmundrina. Un šis subjektīvisms nav nedz jāslēpj, nedz no tā jākautrējas, jo, saplūstot kopā daudziem viedokļiem, beigās tāds kritērijs izrādās itin objektīvs.

Skaistajā un nedrošajā laivā, kurā par virziena izvēli, atrieciem un drosmi jāgādā katram pašam, mēs esam visi kopā. □

*Autora
balva ir
tieši kolēģu — citu
autoru
atzinība*

Inese Zandere

Autora balvas 2014 laureāti

Maima Grīnberga, tulkotāja: Jāna Krosa romāna “Stūrgalvības hronika” tulkojums no igauņu valodas (Rīga: Jānis Roze, 2012, 1102 lpp.)

Stāsts par Livonijas hronikas autoru Baltazaru Rusovu ir apjomīgs un tajā bijis nepieciešams stilizēt viduslaiku valodu. Tas ir krietni paveikts, meklējot atbilstīgumu latviešu valodā. Kā rakstīts uz grāmatas aizmugurējā vāka: „vēstījums par rakstnieku kā svešinieku savā zemē un par rakstīšanu kā bīstamu nodarbi”. Darbs ir uzskatāms par igauņu vēsturiskā romāna simbolu un pēc autora nāves tas aizvien vairāk kļūst par Krosa personības simbolu. Ingmāra Balode: “Igauņu prozas lielmeistara Jāna Krosa četrdaļīgais darbs “Stūrgalvības hronika” Maimas Grīnbergas tulkojumā ir dāvana mūsdienu latviešu valodai.”

Andris Freibergs, scenogrāfs: mākslas izstāde “Andris Freibergs. Scenogrāfija” (24.10.2013. — 31.05.2014.) E. Smiļģa Teātra muzejs

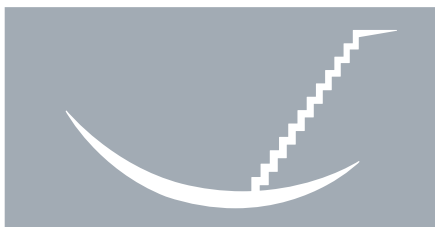
Scenogrāfa radošā mūža retrospekcija izstādē “Andris Freibergs. Scenogrāfija” ir atskats no visienākā līdz jaunākajam. Izstādē ir apskatāmi maketi, videoieraksti, instalācija un fotogrāfijas no 49 iestudējumiem, kas tapuši sadarbībā ar režisoriem Ādolfu Šapiro, Māru Ķimeli, Uldi Pūcīti, Olģertu Kroderu, Fēliksu Deiču, Arnoldu Liniņu, Mihailu Gruzdovu, Romānu Kozaku, Alvi Hermani, Veru Oeļšlegeli, Elmo Niganenu, Aleksandru Morfovu, Kristīnu Vuss, Andreju Žagaru, Gintaru Varnu, horeogrāfēm Maiju Murdmā un Allu Sigalovu. Autobiogrāfiskie motīvi izstādē apliecina spilgta talanta attīstību un attēlo nozīmīgas latviešu teātra vēstures sastāvdaļas.

Olga Žitluhina, horeogrāfe: horeogrāfija dejas izrādei “Ārā” (pirmizrāde 08.12.2013.)

Laikmetīgās dejas izrāde “Ārā” tapusi, iedvesmojoties no Henrika Ibsena lugas “Brands” tēmām — ciņa ar tumsu un izkļūšana no tumsas, kāpšana kalnā, vēlme aizraut un vest sev līdz, šaubas un neticība ceļā, bedres, kurās jāiekrit, lai zinātu, kur kāpt un kādēļ to darīt. Horeogrāfes iestudējums ir mēģinājums Latvijā runāt par “Branda” idejām pilnmetrāžas laikmetīgās dejas izrādes formātā. Mākslinieciskais projekts ir rezultāts lieliskam radošās

Autora balvas laureāti pēc svinīgās ceremonijas. No kreisās puses — komponists Vilnis Šmīdbergs, horeogrāfe Olga Žitluhina, scenogrāfs Andris Freibergs un tulkotāja Maima Grīnberga

AUTORA
BALVA

komandas darbam, kuru horeogrāfe paveikusi kopā ar Latvijas Kultūras akadēmijas laikmetīgās dejas studentiem, grupas “Dzelzs vilks” mūziķiem, dramaturģi Intu Balodi, tēpu mākslinieci Šeilu, scenogrāfu Gintu Gabrānu un producenti Baibu Ozoliņu. Zane Radzobe: “Uz skatītāju iedarbojas nevis sižets, bet ritms, skaņa, atkārtojumi, dejotājiem mūzikas pavadībā izdejojot, varētu teikt, arhetipiskus attiecību modeļus [...] Paša ķermenis ir vienlaikus nebeidzamas izpētes objekts un būris, kas ierobežo, uzliek robežas [...] Žitluhinas darbā skaistākais — māksliniece pratusi paskatīties uz Brandu bez klišejām, liekas moralizēšanas vai didaktikas, bet atklāti un vienlaikus sirsnīgi pret saviem uz galda dejojošiem laikabiedriem. Tā ir milzīga vērtība — ne tikai mīlēt skatītāju, bet arī uzskatīt to par

pieaugušu cilvēku, ticot, ka secinājumi tiks izdarīti patstāvīgi.”

Vilnis Šmīdbergs, komponists: “Koncerts alta saksofonam un orķestrim” (pirmatskaņojums 03.05.2013.)

Viļņa Šmīdberga “Koncerts alta saksofonam un orķestrim” ir apjomīgs un kontrastējošs skaņdarbs trīs daļās. Komponists intervijā “Rīga 2014” raksturo pirmo daļu kā “ironiski sarkastisku, ar daudzām metriskām maiņām, daudz izmantoti džeza un rok-mūzikas elementi. Otrā daļa veidota kā valsis, gan skumīgs, gan traģisks, beigās “mažorīgs”. Trešā daļa ir ļoti gaiša, “roķīga” līdz saksofona kadencei, pēc kuras izskaņa ir kā apliecinājums mūsu cerībām un ticībai”. Koncerta pirmatskaņojumu izpildīja saksofonists Oskars Petrauskis, profesionālais pūtēju orķestris “Rīga”, diriģents Mārtiņš Ozoliņš, Andris Vecumnieks: “Viļņa Šmīdberga “Koncerts alta saksofonam” ir nevis kā solista un orķestra sacensība, bet gan kā žanriski daudzveidīgs, izteiksmīgs simfonisks darbs ar skaistām solista un pūšaminstrumentu saspēlēm vienotā, pulsējošā veselumā.” □

Linda Kalniņa

Runājam ar Autora balvas laureātiem

Ko jums nozīmē šī balva? Un ko novēlat nākamajiem autoriem, balvas saņēmējiem?

MAIMA GRĪNBERGA

Tulkotājam, kurš bieži vien ir “neredzamais autors”, jebkura balva savā ziņā ir viņa radošās eksistences pierādījums. Tikpat stimulējošs kā lasītāju un kolēģu atsauksmes un viedokļi. Autora balvu sevišķi nozīmīgu dara apstākļi, ka tai izvirza kolēģi, citi autori. Ikvienam šīs balvas saņēmējam novēlu lepi apzināties savas autorības mērogus un nozīmi.

ANDRIS FREIBERGS

AKKA/LAA Autora balvas iemesls ir mana personalizstāde LKA Eduarda Smiļģa Teātra muzejā. Tas ir pārskats par visu manu radošo darbu scenogrāfijā. Par to stāstot, esmu veicis būtisku atlasi. Īpaši vēlos atzīmēt laiku, kas saistīts ar Jaunatnes teātri — tas bija ļoti nozīmīgs posms manā dzīvē, jo tolaik sakrita gan mana, gan visas radošās komandas izpratne par mākslas vērtībām. Liktenis lēma, ka tālāk man bija

pagodināts, ka tiku pamanīts un saņēmu Autora balvu. Kā ikvienam māksliniekam — arī man nekas cilvēcisks nav svešs, tāpēc esmu priecīgs un pateicīgs! Mans mērs mākslā ir patiesīgums un radošs prieks, tāpēc novēlu autoriem būt atvērtiem pret apkārt notiekošo, emocionāli to pārdzīvot un vēstīt tālāk citiem!

VILNIS ŠMĪDBERGS

Tas ir atzinības apliecinājums. AKKA/LAA Autora balva pavisam noteikti ir līdzvērtīga Lielajai Mūzikas balvai. Pie kandidātu izvērtēšanas ir strādājusi ekspertu padome, tāpēc domāju, ka balva nav iedota vienkārši tā — par “skaistām acīm”. Protams, visi vērtējumi mākslā ir subjektīvi, taču, acīmredzot, manā gadījumā vairāku cilvēku uzskati un vērtējums attiecīgajā laika posmā ir sakritis un man ir ticis gods saņemt šo balvu. Saviem kolēģiem autoriem, nākamajiem balvas saņēmējiem, vēlos teikt, ka ar balvas saņemšanu jau nekas nebeidzas! Galvenais, lai radošais process neapstātos un taptu jauni opusi un darbi, kas savā vērīenā pārspētu iepriekš radītos.

Horeogrāfe Olga Žitluhina Autora balvu saņēma par horeogrāfiju laikmetīgās dejas izrādei “Ārā”, kas tapusi, iedvesmojoties no Henrika Ibsena lugas “Brands” tēmām

Ir jātīc sev kā māksliniekam. Apkārt ir tik liela burzma, var viegli pazust. Ir jātīc sev pašam — tas ir pats galvenais.

Kas jums palīdz radošajā procesā (lietas, cilvēki, citu autoru darbi, procesi, notikumi u.c.) un kā tas ietekmē to, kas tiek radīts?

MAIMA GRĪNBERGA

Pašam procesam, tas ir — tulkošanai, man vajadzīgs miers un klusums, dators un internets, izziņas literatūra un termos ar tēju, skaidra galva un laba pašsajūta. Izciļs un interesants kolēģu veikums, sarunas ar kolēģiem, saziņa ar mīļiem autoriem, velosipēds, hatha joga, kā arī gastronomiskā izglābēni un izbraucieni, — tas viss ir procesa degviela un iedvesmas avots.

OLGA ŽITLUHINA

Radošajam procesam visvairāk palīdz pats process. Ja ir iespēja katru dienu kaut ko radīt. Protams, atbalsta cilvēki, kuri ir man apkārt. Tie, ar kuriem kopā strādāju. Nenoliedzami, liela nozīme arī finansējumam. Tāpēc šī ir Balva ar lielo burtu, jo tā ietver arī finansējumu. Paldies! □

Foto: © Alans Lepiņš

Labi padarīta darba izjūta. Scenogrāfs Andris Freibergs Autora balvu saņēma par radošā mūža retrospekciju mākslas izstādē “Andris Freibergs. Scenogrāfija”

ANDRIS FREIBERGS

Scenogrāfija ir profesija, kurā iedvesmas avots var būt Šekspīrs, Rainis — dramaturģiskais materiāls. Man personīgi ļoti būtisks ir radošās komandas sastāvs. Atšķirībā no citu mākslas veidu pārstāvjiem es strādāju komandā, tāpēc man ir svarīgs kopējais uzstādījums, un pats galvenais — nepazaudēt pašam sevi. Kas vēl? Milēt un tikt milētam.

Foto: © Alans Lepiņš

Komponists Vilnis Šmīdbergs Autora balvu ieguva par skaņdarbu “Koncerts alta saksofonam un orķestrim”

VILNIS ŠMĪDBERGS

Dievs man palīdz. Ģimeniskā situācija ir pozitīva, apkārt ir saprotoši un atbalstoši cilvēki. Sava opusa, par ko saņēmu Autora balvu, otro daļu es uzrakstīju, pateicoties drauga kritiskajam vērtējumam. Nācās visu pārstrādāt. Un rezultātā — šī daļa ir pati nozīmīgākā visā opusā. Tas pierāda, ka arī laba kritika palīdz radīt labu darbu. □

Signe Valtīņa

Būt autoram. Būt autoram?

Uzruna, nolasīta Autora balvu pasniegšanas ceremonijā

Vispirms pateicība visiem, kas manu Jāna Krosa romāna “Stūrgalvības hronika” tulkojumu izvirzīja Autora balvai.

Uz jautājumu, vai daiļliteratūras tulkotājs ir autors vai nav, viennozīmīga atbilde laikam nav iespējama, viss atkarīgs no kritērijiem. Tāpat, šķiet, nav daudz profesiju, kuru aprakstīšanai tiek lietots tik daudz metaforu, tās visas ir it kā pareizas un tomēr kriptiskas. Tulkotājs ir gan mūks pārrakstītājs, gan teksta viltotājs, rakstnieka vergs un rakstnieka atbalss, starpkultūru vēstnesis un tilts starp tautām, varbūt cilvēks, kurš māju, kas uzcelta vienā vidē ar tikai šai videi raksturīgiem materiāliem, cenšas uzbūvēt citā vidē ar attiecīgi tikai šai videi raksturīgiem materiāliem utt.

Mani pašu autorības jautājums sevišķi nenodarbina, un man nav nekādu ambīciju būt rakstniecei, es pēc labākās sirdsapziņas un pazemīgi daru savu darbu, kam ir tikai daži saskares punkti ar to, ko dara rakstnieki. Taču vienmēr atrodas kāds, kas pajautā: kāpēc tu pati neraksti? Itin kā tas būtu kaut kas lielāks. Autorībai pašai par sevi taču nav nekādas saistības ar domājamo svarīgumu vai nozīmi. Nevienš vien tulkotājs latviešu valodai un latviski lasāmās literatūras telpai ir devis lielāku potenciālo labumu nekā vairāki desmiti latviešu rakstnieki kopā ņemti. Ja nu man lūgts par šo tematu izteikties, tad apgalvošu, ka tulkotājs ir autors kaut tāpēc vien, ka attiecīgais teksts attiecīgajā valodā un literatūras ainā citādi neeksistētu. Savai valodai viņš to ir radījis. Tiesa, tulkotāja autorība ir ierobežota, specifiska, tulkotājs ir plaša mēroga interprets. Viņa autorības mērogs, atkal jau ņemot palīgā metaforas, ir tāds pats, kādu var piedēvēt vesela orķestra, diriģenta, solistu un instrumentu skaņotāju kopumam, kad top kāda skaņdarba interpretācija, vai

režisoram, aktieriem, literārās daļas vadītājam, scenogrāfam un gludinātāju ceham, kad luga pārtop izrādē. Ļoti vispārināti varētu iztēloties, ka autoram, radot savu darbu, ir trīs galvenie jautājumi — Kāpēc? Kas? Kā? Kad pie darba ķeras tulkotājs, viņam ideālā gadījumā būtu pilnībā jāpārņem rakstnieka “kāpēc?” un “kas?” līmenis un pašam

Foto: © Alans Lepiņš

Tulkotāja Maima Grīnberga Autora balvu saņēma par igauņu prozas meistara Jāna Krosa romāna “Stūrgalvības hronika” tulkojumu latviešu valodā

jānodarbojas tikai ar “kā?”. Diemžēl biežāk, nekā gribētos atzīt un labticīgais lasītājs spēj iedomāties, tulkotājs, piemēram, atšķirīgu pieredzes robežu dēļ autora ieceri nenolasa precīzi vai, pietiekami labi neprazdams oriģināla valodu, nepārzinādams kultūras kodus vai vienkārši aiz pavisrības, optiskiem maldiem, pārāk dzīvas fantāzijas vai kļūdaini risināta “kā?” līmeņa u.tml. ienes korekcijas arī sižetā un naratīvā, tārad “kāpēc?” un “kas?” līmenī. Turklāt vienlīdz slikti ir autora tekstu gan *uzpuost*, gan *sapuostīt*. Taču arī “kā?” robežas ir ļoti izplūdušas un katrā konkrētā gadījumā atšķiras. Tā nu nobeigumā man neatliek nekas cits kā atkārtot: tulkotājs ir autors, varbūt precizējot — meta-autors, post-autors, un lai dievi dod, ka ne *puost*-autors. □

Maima Grīnberga

Mūsu darbs 2013.gadā

Aizvadītais gads autoru biedrībai, autoru mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai AKKA/LAA bija divdesmitais darbības gads un devītais gads biedrības statusā. 2013.gadā kopējie ieņēmumi sasniedza 3,54 miljonus latu, kas ir par 14,69 % mazāk nekā 2012.gadā — trešajā labākajā gadā biedrības pastāvēšanas vēsturē.

Par muzikālo, literāro un horeogrāfisko darbu izmantojumu publiskā izpildījumā 2013.gadā iekasēti 1 556 632 latu, kas ir par 206,6 tūkstošiem latu vairāk nekā 2012.gadā. Autoratlīdzības pieaugums par 15,3 %, salīdzinot ar 2012.gadu, liecina, ka ar katru gadu pieaug sabiedrības interese par mūzikas izmantojumu un stabilizējas pakalpojuma nozaru pieprasījums.

2012.gadā savāktā atlīdzība (latos)

Tiesību veids	Summa	%
1. Muzikālo darbu tiesības, <i>tai skaitā publiskais izpildījums</i>	2 460 501	69.48
2. Dramatisko darbu tiesības	1 504 213	42.48
3. Literāro darbu tiesības	300 714	8.49
4. Vizuālo darbu tiesības	69 897	1.97
5. Audiovizuālo darbu tiesības	49 453	1.40
6. Atlīdzība autoriem no tūkstājiem nesējiem	158 884	4.49
7. Publiskā patapinājuma atlīdzība	99 089	2.80
8. Autoru atlīdzība no ārvalstu organizācijām	91 223	2.58
9. Mērķa rezerves no kabeļtelevīzijām	110 094	3.11
10. Ieņēmumi no banku % autoriem	3 351	0.09
	34 789	0.98
Atlīdzība autoriem kopā	3 377 995	95.39
1. Blakustiesību organizācijām Latvijā	162 859	4.60
2. Ieņēmumi no banku % blakustiesību organizācijām	331	0.01
Citu tiesību īpašnieku atlīdzība kopā	163 190	4.61
Atlīdzība kopā	3 541 185	100
<i>t.sk. ieņēmumi no banku uzkrātajiem depozītiem %</i>	<i>35 120</i>	<i>0.99</i>

95,39 % no atlīdzības kopējā apjoma veidoja autoriem savāktā atlīdzība, bet 4,61% no savāktās atlīdzības saņēma blakustiesību īpašnieki. Kā redzams, lielākās autoratlīdzības summas iekasētas par muzikālo darbu, dramatisko un audiovizuālo darbu lietojumu, kā arī par Latvijas autoru darbu izmantojumu ārvalstīs. Kopš 2004. gada 1. maija stājušies spēkā grozījumi Autortiesību likumā, saskaņā ar kuriem mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma veikšanai nepieciešama Kultūras ministrijas izsniegta atļauja. Kultūras ministrija ir izvērtējusi AKKA/LAA, kas pārstāv visu žanru mākslas un literatūras darbu autorus, darbību un izsniegusi visas nepieciešamās atļaujas mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma veikšanai. Autoru mantiskās tiesības attiecībā uz izmantojumu publiskā izpildījumā izklaides vietās, kafejniecās, veikalos u.c. tamlīdzīgās vietās tiek administrētas tikai kolektīvi un to Latvijas teritorijā veic viena autoru mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija — AKKA/LAA.

2013.gadā Muzikālo darbu nodaļa ir turpinājusi pilnveidot licencēšanas procesa vadību, kas dod iespēju ekonomēt licencēšanas procesa administratīvās izmaksas. Trijos segmentos — veikalu, sabiedriskās ēdināšanas un pakalpojumu sniegšanas sektoros uzņēmumu vadītājiem piedāvājam saņemt neterminētas (beztermiņa) licences. Tāpat turpinājam praktizēt precīzu izmantoto darbu uzskaitījuma (programmu) pieprasīšanu no darbu izmantotājiem, ja darbus izpilda mākslinieki, jo 48% no iekasētās autoratlīdzības tiek nodota sadalei saskaņā ar darbu izmantotāju iesniegtajām programmām. Kopumā Muzikālo darbu nodaļas veiktajā licencēšanā 2013.gadā saglabājās divas tendences: palielinās kopējais licencēto objektu skaits, iekasētā autoratlīdzība pieaug. **Raidorganizāciju nodaļā** tika iekasēti viens miljons 103 tūkstoši latu — par vienu miljonu latu mazāk nekā 2012.gadā. Tas galvenokārt saistīts ar to, ka 2012.gadā divās lietās stājās spēkā tiesas spriedumi un tā rezultātā abas lielākās Latvijas

komerctelevīzijas — TV3 un LNT par autoru darbu izmantošanu bez licences vairāku gadu garumā kopā samaksāja autoriem vairāk nekā vienu miljonu latu. Par autoru darbu retranslēšanu kabeļoperatori autoriem samaksāja 399 tūkstošus latu. Tā kā viens no lielākajiem Latvijas kabeļoperatoriem — SIA “Lattelecom” 2013.gadā pārstāja maksāt autoriem par viņu darbu izmantojumu virszemes televīzijā, kā arī SIA “IZZI” bija uzkrājušies termiņā neapmaksāti rēķini par 25 597 latiem, tad kopumā no kabeļtelevīzijām tika iekasēti mazāk par plānoto. Salīdzinot ar 2012.gadu, iekasētās autoratlīdzības pieaugums bija no valsts SIA “Latvijas Radio”, kur tika samaksāts par 9 tūkstošiem latu vairāk. Tas ir saistīts ar lielākiem Latvijas Radio gada kopējiem ieņēmumiem. Vislielākais samaksātās autoratlīdzības pieaugums 2013.gadā bija no sabiedriskās televīzijas, kur, salīdzinot ar 2012.gadu, tika samaksāts par 54% vairāk. Tā kā ar LTV nav noslēgts licences līgums, tad šādu maksājumu pieaugumu skaidrojam gan ar autoriem labvēlīgu 2012.gada 2.februāra Augstākās tiesas spriedumu, gan ar vadības maiņu valsts televīzijā. **Audiovizuālo darbu nodaļā** kopumā tika iekasēti 35 tūkstoši latu, kas ir par 15 tūkstošiem latu vairāk nekā 2012.gadā. Vispirms jāuzsver, ka tika izsniegtas 73 licences latviešu filmu izmantotājiem, kas ir par 53 licencēm vairāk nekā 2012.gadā. Kopumā 2013.gads AKKA/LAA pārstāvētajiem latviešu filmu autoriem iekasētās autoratlīdzības ziņā vērtējams kā vislabākais gads no visiem biedrības vēsturē. **Par literāriem un dramatiskajiem darbiem:** salīdzinot no **izdevniecībām** un preses izdevējiem savāktās atlīdzības dinamiku pēdējo divu gadu laikā, vērojama iekasētās autoratlīdzības stabila pieauguma tendence — 2012.gadā iekasēti 16,2 tūkstoši latu, bet 2013.gadā — 21,8 tūkstoši latu, kas veido pieaugumu par 34%. **Teātru** jomā pagājušajā gadā AKKA/LAA pārstāvēto autoru darbu izmantošanas apjoms ir pieaudzis, attiecīgi arī pieaugusi iekasētā summa — no 198 tūkstošiem latu 2012.gadā uz 217 tūkstošiem latu 2013.gadā (pieaugums par 10%). Kopumā teātriem 2013.gadā izsniegtas 245 licences. 2013.gadā turpinājās plašs dramatisko darbu izmantojums **televīzijā**, jo būtiski pieaudzis teātra izrāžu ierakstu

veidošanas un to pārraidīšanas apjoms, kas attiecīgi arī atspoguļojas iekasētās autoratlīdzības pieaugumā: iekasēti 3,389 tūkstoši latu (pieaugums par 260%). Literāro darbu izmantošanai **internetā** izsniegtas 26 licences, iekasētās autoratlīdzības pieaugums, salīdzinot ar 2012.gadu, — par 129%.

Vizuālo mākslu darbu autoriem 2013.gadā savāktā atlīdzība ir Ls 49 453, kas ir par 17% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Tie autori, kuri saņem atlīdzību no TV, saņēma arī atlīdzību no kabeļtelevīzijām un nesēju atlīdzības. 2013. gadā ieņēmumi no **muzikālo darbu reproducēšanas mehāniskajā ierakstā** ir palielinājušies par 24% attiecībā pret 2012. gada līmeni.

Kā atlīdzība par 2012. gada **publisko patapinājumu** no valsts budžeta saņemti Ls 91 138, no privātajām bibliotēkām iekasēti 85 lati. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu kopumā par publisko patapinājumu iekasētā atlīdzība pieauga par 7,7%, kas, tāpat kā pērn, skaidrojams ar bibliotēku krājumu papildināšanas izdevumu palielināšanos. Kopš 2002.gada AKKA/LAA veic **atlīdzības iekasēšanu autoriem, izpildītājiem, fonogrammu un filmu producentiem par tukšajiem materiālajiem nesējiem un reproducēšanai izmantotajām iekārtām**, ja tās paredzēts izmantot personīgām vajadzībām. 2013.gadā, ieskaitot iepriekšējo gadu avansus, iekasēta nesēju atlīdzība par 37% vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Jaunie Ministru kabineta noteikumi, kas stājās spēkā 2012.gada 1.novembrī, ir solis uz priekšu nesēju atlīdzības jomā, bet iekārtu loka sašaurinājums negatīvi var ietekmēt nesēju atlīdzības iekasējumu krasu tirgus svārstību gadījumos. Joprojām MK noteikumos nav iekļautas tādas populāras iekārtas kā mobilie telefoni un HDD, SSD diski. Spriežot pēc Kultūras ministrijas veiktā pētījuma, mobilie telefoni ieņem otro vietu pēc izmantojuma biežuma autoru darbu reproducēšanai personiskām vajadzībām.

Kopumā 2013.gadā AKKA/LAA visiem tiesību īpašniekiem izmaksāja par 31% mazāku atlīdzību nekā 2012.gadā. Izmaksātās atlīdzības struktūru raksturo sekojoša tabula: skat. tabulu "2013.gadā AKKA/LAA izmaksājusi".

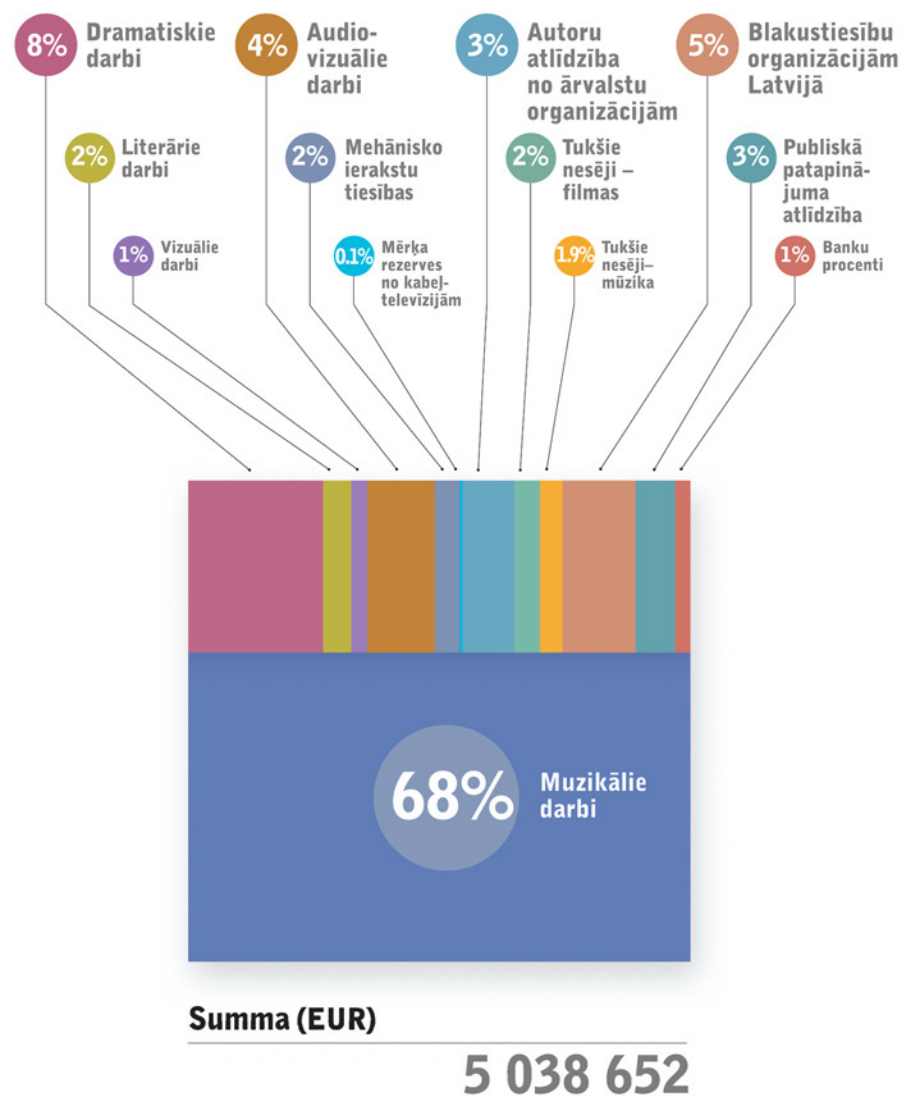
Autoratlīdzības sadalē ārvalstu autoriem

2013.gadā AKKA/LAA izmaksājusi latos (ieskaitot ienākuma nodokli)	
Tiesību īpašnieki	Summa
1. Atlīdzība Latvijas mūzikas, literāro, dramatisko, vizuālo, audiovizuālo un horeogrāfisko darbu autoriem un izdevējiem	1 395 718
2. Atlīdzība ārvalstu autortiesību organizācijām	832 835
3. Atlīdzība mūzikas izpildītājiem un producentiem Latvijā	40 311
4. Atlīdzība filmu producentiem Latvijā	12 487
5. Atlīdzība izpildītājiem — aktieriem Latvijā	12 487
Kopā:	2 293 838

AKKA/LAA 2013

I e k a s ē t s

Iekasētā atlīdzība pa tiesību veidiem

AKKA/LAA pārstāv 4,8 miljo- nus auto- ru no 112 ārvalstu autortiesī- bu organi- zācijām

AKKA/LAA izmanto Skandināvijas un Baltijas valstu autortiesību organizāciju kopīgo datu bāzi NORD—DOC. Datu bāze, uz ko balstās ārvalstu autoratlīdzības sadale, ir plašāka un sarežģītāka par Latvijas autoru datu bāzi. Uz 2013.gada 31.decembri AKKA/LAA pārstāvēja 4900 Latvijas tiesību īpašniekus un 4,8 miljonus autoru no 112 ārvalstu autortiesību organizācijām.

2013. gadā ar AKKA/LAA līgumus noslēdza 204 jauni Latvijas autori. Latvijas muzikālo darbu autori reģistrēšanai Muzikālo darbu datu bāzē iesniedza 5474 jaunus darbus. No muzikālo darbu izmantotāju iesniegtajām darbu izmantojuma atskaitēm 2013. gadā AKKA/LAA Dokumentācijas un sadales nodaļa muzikālo darbu sadales programmā ievadījusi 780613 darbus un 8681 filmās ietvertos muzikālos darbus.

Kopumā, kā jau teikts, AKKA/LAA autoriem 2013. gadā sadalījusi un izmaksājusi vairāk nekā 2,2 miljonus latu. Izmaksātās atlīdzības lielumu ik gadu nosaka arī iepriekšējos gados iekasētās atlīdzības apjoms, jo daļa no iekasētās atlīdzības katru gadu pāriet uz nākamo gadu. Saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem ar lielākajiem autoru darbu izmantotājiem (radio, televīzija, kabeļoperatori, koncertorganizācijas u.c.) norēķināšanās par darbu izmantojumu notiek noteiktos laika periodos visa gada laikā, izmantotājiem iesniedzot programmas par autoru darbu izmantojumu līdz nākamā gada martam. Pēc tam notiek šo programmu apstrāde, atlīdzības sadale un izmaksa autoriem.

Latvijas autori savu atlīdzību no raidorganizācijām un par publisko izpildījumu saņem divreiz gadā, un par iepriekšējā gada otro pusgadu var reāli saņemt sekojošā gada martā — septembrī. Ārvalstu autoriem atlīdzības sadale notiek vienu reizi gadā, apkopojot visas saņemtās programmas par iepriekšējo gadu, tāpēc ārvalstu organizācijām atlīdzības izmaksa var notikt ne ātrāk kā gadu pēc atlīdzības saņemšanas mūsu biedrībā. Jāatzīmē, ka autoratlīdzības izmaksu aizkavē nekvalitatīvi sagatavotas izmantoto darbu programmas. Tāpēc periodiski uzkrājas autoriem vēl nesadalītā atlīdzība, kurā ir objektīvi nesadalāma atlīdzība, par kuru vēl nav saņemtas darbu izmantotāju atskaites. Tāpat

Latvijā izmaksātā
atlīdzība (EUR)
2 078 820

Ārvalstīs izmaksātā
atlīdzība (EUR)
1 185 017

toreizējās valdes lēmumu 1997. gadā tika izveidots Kultūras, izglītības un sociālais fonds. AKKA/LAA vienīgā dalībnieka kopsapulcē 2003. gada 5.februārī fondu pārdēvēja par Kultūras un izglītības (KI) fondu. KI fonda līdzekļus veido atskaitījumi no atlīdzības ārvalstu autoriem 10% apmērā atbilstoši līgumiem ar ārvalstu autortiesību organizāciju pilnvarojuma līgumiem.

uz nākamo gadu pāriet summas, ko veido sadalītā, bet dažādu iemeslu dēļ tiesību īpašniekiem vēl neizmaksātā atlīdzība. Uz 2013. gada 31. decembri vēl sadalāmā un vēl neizmaksātā atlīdzība tiesību īpašniekiem bija 3 miljoni un 950396 lati. Saskaņā ar AKKA/LAA

Uzkrātos fonda līdzekļus izlieto saskaņā ar KI fonda noteikumiem. KI fonda līdzekļu izlietojumu 2013.gadā AKKA/LAA padome apstiprināja savā sēdē 2014.gada 30.janvārī. Fonda līdzekļu atlikums 2013.gada 31.decembrī bija 112836 lati. AKKA/LAA 2013.gadu beigusi ar 7133 latu lielu ieņēmumu pārsniegumu pār izdevumiem.

AKKA/LAA 2013

I z m a k s ā t s

2013. gadā izmaksātā atlīdzība pa tiesību veidiem

Summa (EUR) ieskaitot ienākuma nodokli

3 263 837

2013.gadā tika pabeigts darbs pie jaunas, konsolidētas un apjomīgas licenču uzskaites, autoru atlīdzības uzskaites un sadales datorprogrammas izveides un ieviešanas. Patlaban turpinās darbs pie programmas sasaistes ar visām biedrības nodaļām. Pagājušā gadā turpinājās ISO darba kvalitātes vadības sistēmas izstrāde un ieviešana autoru biedrības

➡ turpinājums no 7.lpp

AKKA/LAA darbībā Biedrības AKKA/LAA pilns 2013.gada pārskats un revidenta ziņojums elektroniski tiek iesniegts VID Rīgas Ziemeļu rajona klientu apkalpošanas centrā un saskaņā ar Autortiesību likumu — LR Kultūras ministrijā. Saīsinātā bilance elektroniski tiek publicēta laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”. Pārskats par AKKA/LAA savākto un autoriem sadalīto atlīdzību tiek izsūtīts visām ārvalstu organizācijām, ar kurām AKKA/LAA noslēgusi līgumus, kā arī

Starptautiskās autoru un komponistu biedrību konfederācijas (CISAC) un Eiropas Autoru organizāciju apvienības (GESAC) sekretariātiem. Gada pārskats publiskots arī AKKA/LAA mājas lapā www.akka-laa.lv. □

*Inese Paklone,
AKKA/LAA izpilddirektore*

Atskaite par Kultūras un izglītības (KI) fonda līdzekļu apgrozījumu 2013.gadā (latos)	
Atlikums uz 31.12.2012	98 842.69
KI fonda faktiskie ieņēmumi 2013.gadā,	65 488.32
tai skaitā:	
atskaitījumi no ārvalstu autoratlīdzības sadales	65 116.58
procenti par KI fonda depozītu	371.74
KOPĀ	164 331.01
KI fonda faktiskie izdevumi 2013.gadā,	
1. Finanšu informācijas izsūtīšana autoriem	821.50
2. Biļetena “AKKA/LAA Ziņas” izdošana (2 numuri), informatīvo materiālu veidošana, publicēšana, izsūtīšana	10 393.07
3. Autortiesību bezgalības balvas — 2012. pasākuma izmaksas	27 087.82
4. “Autoru dienas” aktivitātes, Autoru akadēmija	553.17
5. KI fonda projektu vadība	10 550.27
6. Autortiesību muzeja uzturēšanas izdevumi	446.76
7. Mājas lapas uzturēšanas izdevumi	174.60
8. Informatīvo materiālu publicēšana un izmantošana semināros	778.49
9. Bukleta “Mūzika publiskā izpildījumā” izdošana	689.70
KOPĀ	51 495.38
Atlikums uz 31.12.2013	112 835.63

Sadalītā autoratlīdzība 2013.gadā (12 mēneši latos)	
Sadalītās atlīdzības lielums pa tiesību veidiem kopā:	2 996 056.00
Publiskais izpildījums — muzikālie darbi	1 413 493.20
Publiskais izpildījums — horeogrāfiskie darbi	65 622.80
Radio. raidīšana — muzikālie darbi	115 182.45
Reģionālie radio. raidīšana — muzikālie darbi	14 737.81
Komercriado. raidīšana — muzikālie darbi	20 329.43
Reproducēšana — muzikālie darbi	15 382.90
Teātri. publiskais izpildījums — dramatiskie darbi	135 698.56
Reproducēšana — vizuālie darbi	8 533.88
Tālākpārdošana — vizuālie darbi	7 149.40
No ārzemju organizācijām — muzikālie darbi	33 475.25
No ārzemju organizācijām — dramatiskie darbi	29 796.63
Publiskais izpildījums — audiovizuālie darbi	65 669.84
Reproducēšana — audiovizuālie darbi	700.19
Izdevniecības — literārie darbi	21 251.44
No ārzemju organizācijām — vizuālie darbi	4 930.48
No ārzemju organizācijām — audiovizuālie darbi	10 433.66
No ārzemju organizācijām — literārie darbi	5.70
Nepieprasītā atlīdzība	24 848.51
Televīzija. raidīšana — muzikālie darbi	34 751.78
Televīzija. raidīšana — literārie darbi	823.88
Televīzija. raidīšana — horeogrāfiskie darbi	343.60
Televīzija. raidīšana — dramatiskie darbi	4 450.19
Reproducēšana — dramatiskie darbi	3 074.51
Reproducēšana — literārie darbi	274.28
Nesēja atlīdzība	23 689.17
Nesēja atlīdzība — vizuālie darbi	7 724.06
Nesēja atlīdzība — audiovizuālie darbi	4 311.81
Nesēja atlīdzība — audiovizuālie darbi. reproducēšana	1 914.66

Autoru dienas arī šogad

No 22.līdz 26.aprīlim — nedēļā, kad ir Pasaules Grāmatu un autortiesību diena un Pasaules Intelektuālā īpašuma diena, — organizējam ikgadējās Autoru dienas. To mērķis ir paaugstināt sabiedrības informētību par autortiesībām un veicināt autortiesību ievērošanu Latvijā.

Autoru dienu laikā nodrošinājām bezmaksas lekcijas studentiem, kuru specialitāte saistīta ar kultūras produktu radīšanu vai izmantošanu. Šajā gadā lekcijas apmeklēja studentu grupas no Latvijas Kultūras akadēmijas un Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolas (RISEBA). Autoru dienās mūsu mājaslapā tika publicēti īpaši sagatavoti ieteikumi radošo projektu izstrādātājiem. Tajos analizētas Valsts Kultūrkapitāla fonda (VKKF) atbalstītās nozares ar mērķi projektos uzlabot autortiesību ievērošanu un sniegti ieteikumi šādu un līdzīgu projektu iesniedzējiem.

Pasaules Grāmatu un autortiesību dienas mērķis ir cildināt autorus, kā arī aicināt cilvēkus pievērsties gan grāmatu lasīšanai, gan rakstīšanai, gan autoru tiesību aizsardzībai. Pirmoreiz Grāmatu un autortiesību diena atzīmēta 1923.gadā Spānijā, lai godinātu rakstnieka Migela de Servantesa nāves atceres dienu. Lai pievērstu sabiedrības uzmanību intelektuālā īpašuma aizsardzībai un godinātu autorus un izgudrotājus, kopš 2000.gada 26.aprīļa visās Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO) dalībvalstīs atzīmē Pasaules intelektuālā īpašuma dienu. Šis datums ir noteikts par godu WIPO dibināšanai 1970.gada 26.aprīlī. □

*Linda Kalniņa, un
Lāsma Ģibiete,
sabiedrisko attiecību speciāliste*

Kopsavilkums par AKKA/LAA savākto atlīdzību autoriem un citiem tiesību īpašniekiem (bruto) 2013.gadā latos

	2012.gads	2013.gads
Muzikālo darbu tiesības	3 139 052,33	2 460 501,34
Komerčiālās radio raidorganizācijas	137 108,55	109 948,36
Sabiedriskā radio raidorganizācija	176 725,26	185 015,19
Komerčiālās TV raidorganizācijas	1 139 187,76	246 755,05
Sabiedriskā TV raidorganizācija	85 682,30	132 000,00
Kabeļtelevīzijas	192 536,52	164 233,21
Mūzika internetā	792,00	0,00
Publ. izpild. (koncerti, kafejnīcas, veikali u.c.)	1 302 423,97	1 504 311,65
Publ.izpild. (filmu mūzika)	47 578,40	52 320,59
Mehānisko ierakstu tiesības	57 017,57	65 917,29
Dramatisko un muzikāli dram. darbu tiesības	284 001,51	300 713,68
Teātris	197 716,56	217 008,46
Kabeļtelevīzijas	57 760,96	50 275,39
Sabiedriskā radio raidorganizācija	18 908,00	18 908,00
Reproducēšana	942,25	3 389,54
Sabiedriskā TV raidorganizācija	8 673,74	11 132,29
Literāro darbu tiesības	68 514,48	69 896,89
Sabiedriskā TV raidorganizācija	382,65	794,83
Sabiedriskā radio raidorganizācija	12 605,34	12 605,34
Kabeļtelevīzijas	38 507,30	33 516,94
Reproducēšana	389,23	314,51
Internets	201,01	460,41
Izdevniecības	16 260,76	21 847,67
Horeogrāfija (Sabiedriskā TV)	168,19	357,19
Vizuālo darbu tiesības	41 938,60	49 452,95
Sabiedriskā TV raidorganizācija	437,00	618,34
Kabeļtelevīzijas	27 505,22	23 940,66
Izdevniecības	4 652,30	5 269,03
Vizuālo darbu izstādīšana valsts iestādēs un kultūras org.	827,88	1 242,82
Tālākpārdošana	7 092,21	10 183,50
Vizuālo darbu iekļaušana filmās un reklāmās	0,00	284,38
Internets	330,55	6 358,72
Vizuālo darbu reproducēšana	1 060,44	1 555,50
Vizuālo darbu reproducēšana datu nesējos	33,00	0,00
Audiovizuālo darbu tiesības	162 565,19	158 883,85
Reproducēšana	4 038,10	549,18
Sabiedriskā TV raidorganizācija	10 800,79	13 195,68
Komerčiālās TV raidorganizācijas	3 795,00	6 915,04
Kabeļtelevīzijas	142 110,29	123 693,43
Filmu demonstrēšana	1 821,01	14 530,52
Atlīdzība autoriem no ārzemēm	138 735,38	110 094,41
Publiskais izpildījums (mūzika)	86 384,09	76 154,88
Dramatisko darbu tiesības	14 724,12	22 060,94
Vizuālo darbu tiesības	15 952,99	3 250,41
Audiovizuālo darbu tiesības	21 674,18	8 628,18
Mērķa rezerves no kabeļtelevīzijām	3 961,06	3 351,44
Tukšie audionesēji — mūzika	30 555,20	42 409,92
Tukšie audiovizuālie nesēji — filmas	23 164,47	29 924,75
Tukšie nesēji — vizuālās tiesības	3 089,11	16 845,06
Tukšie nesēji — literatūras un drāmas tiesība	1 737,63	9 908,86
Kopā atlīdzība autoriem	3 897 314,96	3 251 983,15
Ieņēmumi no banku % autoriem	70 102,01	34 789,38
Kopējie ieņēmumi autoriem ar banku %	3 967 416,97	3 286 772,53
Publiskā patapinājuma atlīdzība autoriem	84 680,26	91 222,90
Ieņēmumi no banku % autoriem	129,77	0,00
Kopā publiskā patapinājuma atlīdzība autoriem ar banku %	8 4810,03	91 222,90
Kopā atlīdzība autoriem	3 981 995,22	3 343 206,05
Kopā atlīdzība autoriem ar banku %	4 052 227,00	3 377 995,43
Atlīdz. mūz.izpildīt. un fonogr. produc. (LaIPA)	60 672,66	126 855,09
Atlīdzība filmu producentiem	18 762,59	18 002,07
Atlīdzība izpildītājiem (aktieru apvienība)	18 762,59	18 002,07
KOPĀ atlīdzība blakustiesību organizācijām	98 197,84	162 859,23
Banku % blakustiesību organizācijām	360,11	330,27
Kopā atlīdzība blakustiesību organizācijām ar banku %	98 557,95	163 189,50
Kopā atlīdzība visiem Latvijas tiesību īpašniekiem	4 080 193,06	3 506 065,28
Kopā atlīdzība visiem Latvijas tiesību īp. ar banku %	4 150 784,95	3 541 184,93
PAVISAM KOPĀ	4 150 784,95	3 541 184,93
t.sk. ieņēmumi no bankas uzkrātajiem procentiem un depozītiem	70 591,89	35 119,65

Baltijas autoru organizāciju tikšanās

Esam atjaunojuši agrāko tradīciju — reizi gadā visām Baltijas valstu autortiesību organizācijām tikties divu dienu seminārā. Šogad 13.un 14.jūnijā kolēģus no Lietuvas (LATGA—A) un Igaunijas (EAU) savā birojā uzņēma AKKA/LAA. Visas trīs organizācijas ir multirepertuāra organizācijas, tomēr ar atšķirīgu repertuāra pārstāvniecību.

Ja AKKA/LAA administrē gan muzikālo darbu, gan vizuālās mākslas, gan audiovizuālās mākslas un literāro un dramatisko darbu tiesības, tad Igaunijas organizācija pārstāv muzikālos darbus un vizuālos darbus, bet Lietuvas — muzikālos darbus, literāro un dramatisko darbu un vizuālo darbu tiesības. Pirmajā semināra dienā pilnībā demonstrējām savu jauno datorprogrammu. Kolēģu interese bija liela un nevilnīga, jo pagaidām nevienai no pārējām organizācijām nav šādas datorprogrammas, kas sevī ietver visu administrēšanas procesu. Parasti viena programma ir viena veida licencēšanai, otra — iekasēšanai, trešā — sadalei, plus vairākas datu bāzes — lietotāju, autoru un autoru darbu. Arī mēs tā strādājām, taču tagad varam pamatoti lepoties ar jaunu pieeju un vienotu uzskaiti visam darba apjomam. Kolēģi priecējās kopā ar mums, jo esam pierādījuši, ka arī mazai autoru organizācijai ir pa spēkam izveidot tik komplicētu datorprogrammu. Šajā ziņā esam pionieri un gatavi sniegt konsultācijas kaimiņu kolēģiem.

Turpmākais darbs norisa vairākās darba grupās, kuras vadīja nodaļu vadītāji. Tika apspriestas jaunākās tendences kolektīvajā pārvaldījumā, diskutēts par sadales metodēm, par sadarbību ar valsts institūcijām un apspriestas licencēšanas un autoratlīdzības iekasēšanas problēmas, kuras pārsvarā visām trijām organizācijām ir līdzīgas, kā arī analizēti panākumi vienā vai otrā administrēšanas jomā. Seminārs bija produktīvs un interesants. Plānots, ka nākamgad seminārs notiks Igaunijā, uz kuru mūs visus ielūdza Igaunijas autoru organizācija EAU. □

*Anita Sosnovska,
AKKA/LAA izpilddirektores vietniece,
Dokumentācijas un sadales nodaļas vadītāja*

AKKA/LAA nostrādājusi 20 gadus

Nu jau divdesmit pirmo gadu mūsu biedrība Latvijā kolektīvi administrē autoru mantiskās tiesības. Kopš organizācijas dibināšanas 20 gadu laikā tā izsniegusi licences autoru darbu izmantojumam, iekasējusi atlīdzību vairāk nekā 56 miljonus eiro apmērā, sadalījusi to saskaņā ar darbu lietotāju iesniegtajām programmām un izmaksājusi autoriem un citiem tiesību īpašniekiem.

AKKA/LAA pārstāv vairāk nekā 4900 Latvijas un vairāk nekā 4 miljonus ārvalstu muzikālo, literāro, dramatisko, vizuālo un audiovizuālo darbu tiesību īpašniekus. Biedrība administrē autoru mantiskās tiesības attiecībā uz ļoti daudziem viņu darbiem daudzos izmantojuma veidos — darbu publicēšanu, publisko izpildījumu, reproducēšanu, raidīšanu un retranslēšanu, publiskošanu internetā.

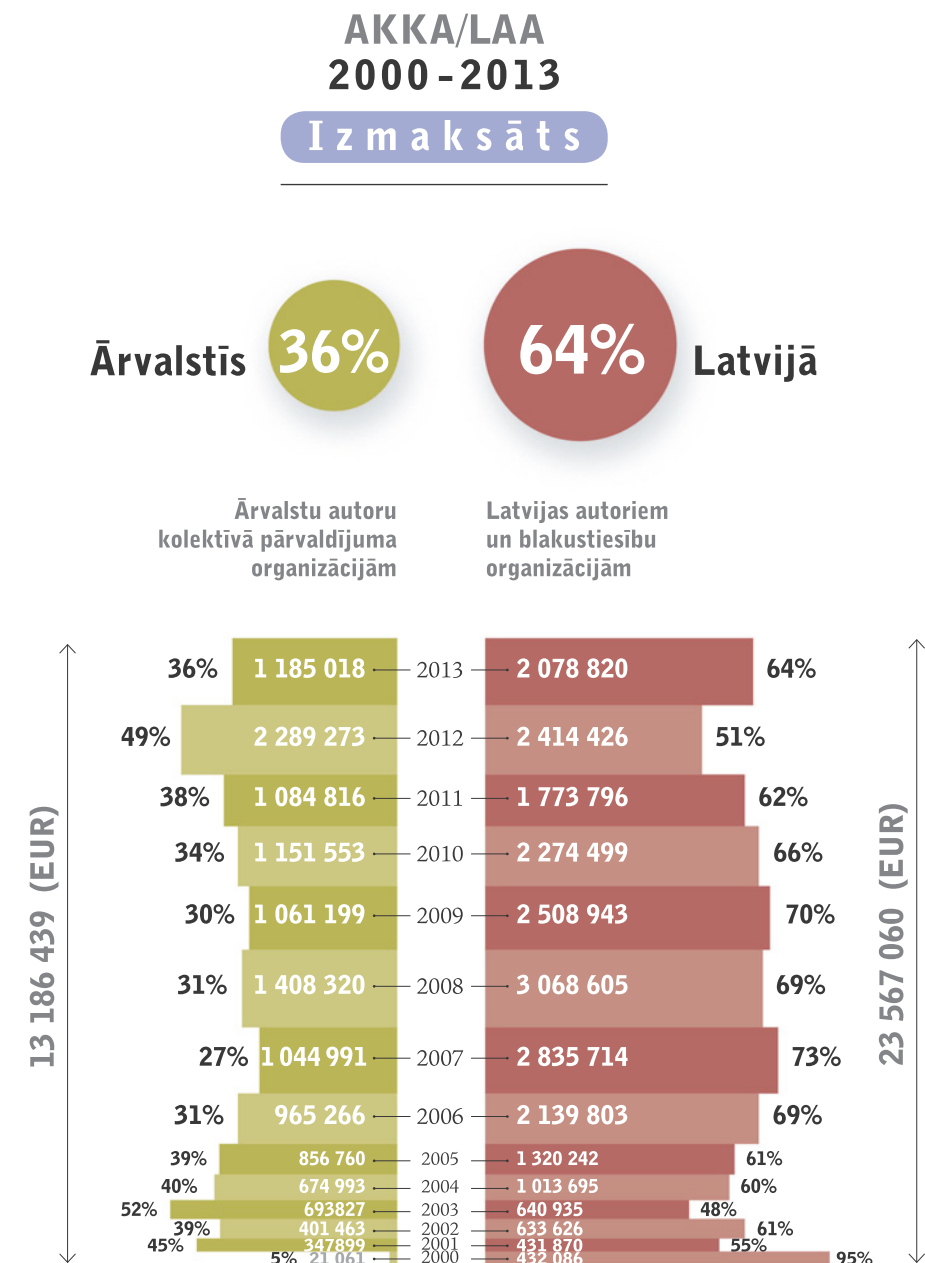
68% jeb vairāk nekā 38,14 miljonus eiro (ieskaitot 5611360 eiro nodokļos) iekasētās atlīdzības autoru biedrība ir izmaksājusi pārstāvētajiem tiesību īpašniekiem.

Latvijas autoriem izmaksāti 64%, ārvalstniekiem — 36% atlīdzības. Faktiskie izdevumi komunālajiem maksājumiem, darbinieku atalgojumam, juridiskajiem un informācijas tehnoloģiju pakalpojumiem un citiem izdevumiem biedrības darbības nodrošināšanai, ieskaitot nodokļus, bijuši 20%.

Autoratlīdzība, kuru līdz šim nav bijis iespējams izmaksāt tiesību īpašniekiem neiesniegto programmu dēļ, ir 11%. Pēc pabeigtajiem tiesu procesiem vairāki lieli lietotāji (piemēram, televīzijas) ir iesnieguši izmantoto darbu programmas, pēc kurām tiek dalīta atlīdzība par vairākiem iepriekšējiem gadiem. Tā pakāpeniski tiks sadalīta un izmaksāta.

1% no savāktās autoratlīdzības bijuši Kultūras un izglītības (KI) fonda līdzekļi, kurus veido atskaitījumi par ārvalstu tiesību īpašnieku darbu administrēšanu Latvijā. No KI fonda — ārvalstu autoru naudas — apmaksā Autoru dienas un Autoru akadēmiju informatīvās un izglītojošās, autortiesībām veltītās nodarbības un seminārus, Autortiesību bezgalības balvas un Autora

**20 gados
AKKA/LAA
iekasējusi
vairāk
nekā 56
milj. eiro**

balvas un to norises. Pēc Pasaules bankas un Starptautiskās Autoru un komponistu biedrību konfederācijas (CISAC) datiem par 2012. gadu Latvijā iekasētā autoratlīdzība bija 2,7 eiro uz 1 iedzīvotāju. Latvija un Igaunija ir

iekasētā autoratlīdzība 2012. gadā pārsniedza pasaulē vidējo 1,79 eiro uz vienu iedzīvotāju (Lietuva nav šo valstu starpā).

CISAC pētījums par autoru organizāciju iekasēto autoratlīdzību un to sadalījumu ir pieejams konfederācijas mājas lapā www.cisac.org. Detalizēta informācija par AKKA/LAA iekasēto un izmaksāto autoratlīdzību laika posmā no 1994. līdz 2013. gadam attēlota infografikos. □

Linda Kalniņa

Biznesa tehniskā komisija

Autoru un komponistu biedrību konfederācijas CISAC Dokumentācijas un sadales tehniskajai komisijai šogad ir jauns nosaukums — Biznesa tehniskā komisija. Nosaukuma maiņas pamatā bija doma tuvināt autoru organizāciju darba rezultātu biznesa jēdzienam, jo saņemt atlīdzību par savu darbu izmantošanu arī ir daļa no autoru biznesa.

Lai kā arī būtu ar jauno nosaukumu; šogad aprīļa vidū Madridē komisija strādāja smagi. Manuprāt, paveras arvien lielāka šķirtne starp lielajām organizācijām, vidējām un mazajām, jo kas vienām jaunu tehnoloģiju ieviešanā, pārrobežu licencēšanas attīstīšanā, sadales biežuma nodrošināšanā rada vien nelielu iespringumu, tas otrām — milzu izdevumus un reizēm nepārvaramus šķēršļus. Palielinoties autoru darbu lielo izmantotāju īpatsvaram, pieaug

lieto darbu atskaišu apjoms, tāpēc organizācijas mēcās savstarpēji kooperēties šo datu apstrādē. Nav līdz galam atrisināts jautājums, ko darīt ar atlīdzības daļu, kas pienākas neidentificētam autoram — vai to uzglabāt sadales veicējas organizācijā vai sūtīt uz to organizāciju, kuras biedrs ir kāds no darba identificētajiem autoriem. Biznesa tehniskā komisija sprieda arī par to, ka ir nepieciešams vienādot nosacījumus, saskaņā ar kuriem savu atlīdzības daļu ir tiesīgi saņemt muzikālo darbu aranžētāji un tekstu tulkotāji, tāpat tika argādināts, ka jāpildinveido CISAC sadales metožu datu bāze. Kā allaž tika vērtēta sadarbība ar mūzikas izdevējiem, kuru galvenais uzdevums ir nodrošināt savu autoru biedrības ar precīzu informāciju par jaunajiem autoru darbiem. Vilšanos ir nesusi lielo interneta vietņu atlīdzība. Izrādās, ka tās apjoms attiecībā pret milzīgo un dažādi izmantoto darbu skaitu nemaz nav pietiekošs, lai par katru darbu saņemtu minimumu. Tas praksē nozīmē piemērot sadales shēmas, kur atlīdzību aprēķina tikai par tiem darbiem, kuri izmantoti simtiem vai pat tūkstošiem reižu.

Izaicinājumu dokumentācijas un sadales jomā ir pietiekami daudz. Darba klūst

Mūzikas izdevēju galvenais uzdevums ir nodrošināt savu autoru biedrības ar informāciju par autoru darbiem

AKKA/LAA 1994-2013

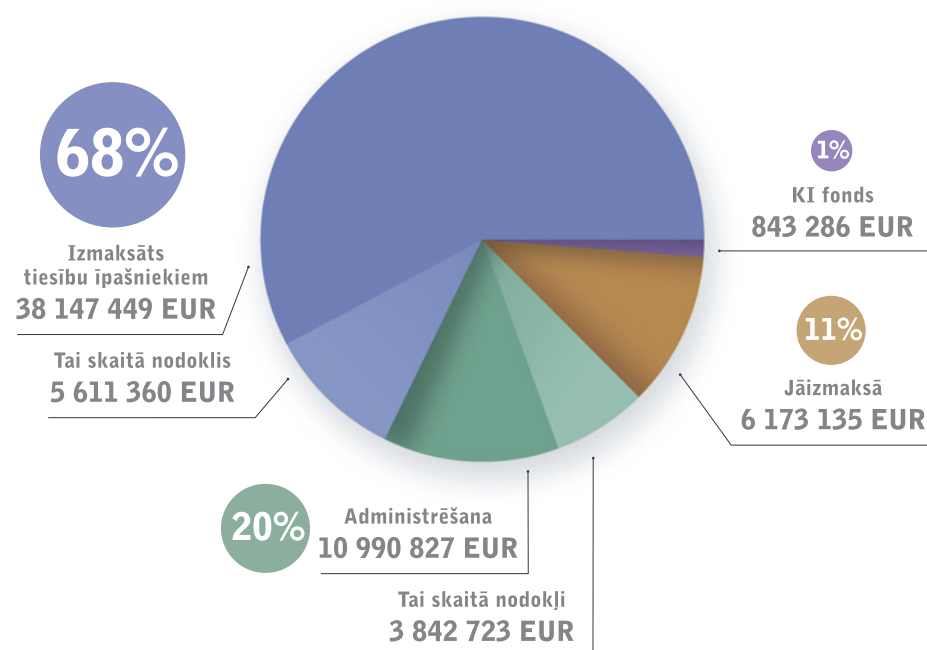
I e k a s ē t s

56 154 697 EUR

AKKA/LAA 1994-2013

I z m a k s ā t s

Atlīdzība / Nodokļi / Administrēšana / Izmaksājamā atlīdzība / KI fonds

vairāk, un tas rosina efektīvi izmantot pašreizējos resursus, apgūt jaunās tehnoloģijas un meklēt jaunus risinājumus. □

Anita Sosnovska,
AKKA/LAA izpilddirektors vietniece,
Dokumentācijas un sadales nodaļas vadītāja

AKKA/LAA Vienotās Informācijas Sistēma (AVIS) jeb nekas nenotiek viegli

Veidot kārtējo 2011.gada AKKA/LAA procesu analīzi un to nodrošināšanā iesaistītās IT sistēmas, no auditora saņēmām novērtējumu savai toreizējai datorprogrammai un IT tehniskajai bāzei, kurā bija sacīts, ka sistēma funkcionē, ar to var arī turpināt strādāt kā ierasts, taču, lai sekotu līdzi jaunāko tehnoloģiju piedāvātajām iespējām un būtiski uzlabotu IT bāzi, tika piedāvāti trīs iespējamie risinājumi jeb scenāriji IT atbalsta uzlabošanai.

Viens no tiem bija programmatūras paplašināšanās piesaistīt neatkarīgus programmētājus, jo, lai arī biedrībai ir savs pieredzējis programmētājs, viņam vienam pašam fiziski nav iespējams veikt visus nepieciešamos uzlabojumus; otrs — piesaistīt izstrādes grupu, ieskaitot sistēmanalītiķi, un trešais — izstrādāt jaunu sistēmu.

Tā kā strādājām dažādās datorprogrammu vidēs, tad nebija pārliecības, ka to sadarbība, veicot dažādus uzlabojumus, turpināsies mūžīgi. Turklāt bija diezgan skaidrs, ka

cenās un izvēlējamies starptautisko informācijas tehnoloģiju kompāniju DPA.

Doma par ilgtspējīgas un modernas informācijas sistēmas izstrādi atbilstoši jaunākajām programmatūras izstrādes, dizaina tendencēm un drošības standartiem bija radusies jau sen, tāpēc jau laikus palēnām tika krāti līdzekļi datorprogrammas izdevumu mērķfondā. Nav noslēpums, ka vienotas IT sistēmas izveide nav lēts pasākums, taču ilgtermiņā ieguldījums atmaksājas, jo moderna programmatūra piedāvā plašas iespējas — gan nodrošinot pilnīgu licenču, rēķinu, jebkura veida dokumentācijas un naudas plūsmas caurskatāmību, gan ieeconomējot ieguldīto darbu.

Jaunās programmas galvenie ieguvumi ir: WEB lietotāju saskarne, centralizēta lietotāju administrācija ar tai atbilstošu autentifikāciju un autorizāciju, centralizēta lietotāju datu bāze, vienota tiesību īpašnieku datu bāze, minimāla datu dublēšana, standartizēti datu apmaiņas

AKKA/LAA padomes priekšsēdētājs Valdis Muktupāvels sarunā ar rakstnieci Noru Ikstenu

kārtā autoriem tiks piedāvāta iespēja ne vien reģistrēt darbus internetā, bet arī saņemt informāciju par visiem saviem datu bāzē atrodamiem darbiem. Savukārt trešajā kārtā darbu lietotāji noteikta veida licences varēs saņemt internetā. Domāts arī par to, lai autori varētu iepazīties ar atbildības sadales atskaišu formām.

Tiktāl skan labi, taču realitāte izrādījās nedaudz skarbāka. Neskatoties uz auglīgo sadarbību ar tehnoloģiju kompāniju DPA, nekas nenotika tik raiti, kā iepriekš tika cerēts. Programma ir unikāla, tā neatkārto nevienas bankas, noliktavas vai cita veida organizācijas informācijas sistēmu. Ja testa vidē ar nelielu datu apjomu viss notika veiksmīgi, tad, veicot operācijas ar pilna apjoma datiem, radās aizķeršanās. Jebkuras jaunas programmatūras ieviešana prasa laiku tās pieslīpēšanai, kļūdu vai pārpratumu izlabošanai, reizēm pat kādas operācijas pārtaisīšanai. Tāpat tas prasa papildus darbu no darbiniekiem, jo jaunais ir jāapgūst, neskatoties ne uz darba laiku, ne nogurumu. Rezultātā aizkavējām vairākas sadales, kuras pakāpeniski cenšamies paveikt. Mūsu mērķis ir šogad pilnīgi pabeigt programmas ieviešanas pirmo posmu. Tas nozīmē, ka visas 2014.gadā izsniegtās licences un to rēķini, sadales un izmaksas funkcionē jau jaunajā programmā. Sadarbība ar programmatēžu kompāniju turpināsies arī visu nākamā gada, kamēr iesāktais un iecerētais tiks pabeigts. □

Anita Sosnovska,

AKKA/LAA izpilddirektores vietniece,
Dokumentācijas un sadales nodaļas vadītāja

Autoru pusdienās restorānā "Bibliotēka Nr.1"

racionālākais variants ir sākt jaunas programmas, kas aptvers visas biedrības nozares jeb darbu un tiesību veidus, izstrādi. Jau 2012.gada otrajā pusē AKKA/LAA sāka šo darbu. Apzinājām programmēšanas kompānijas, salīdzinājām iespējas, reputāciju un

formāti gan iekšējām, gan ārējām saskarnēm. Datorprogrammu esam plānojuši ieviest vairākās kārtās. Vispirms paredzēts nodrošināt biedrības datu bāzi un ar to saistīto licencēšanas, sadales un izmaksu funkcijas. Tās jau patlaban darbojas. Otrajā

Audiovizuālo darbu nodaļas darbs 2013.gadā

Par filmām 2013.gadā iekasējām 50 tūkstošus eiro, — par 21 tūkstoti eiro vairāk nekā 2012.gadā.

Turklāt komercotelevīziju kanāli TV3 un LNT demonstrēja lielāku skaitu AKKA/LAA pārstāvēto autoru veidoto filmu un autoriem samaksāja par 3530 eiro vairāk. Arī valsts SIA "Latvijas Televīzija" AKKA/LAA pārstāvētajiem filmu autoriem pērn samaksāja par 2907 eiro vairāk. Ievērojamu autoratlīdzības daļu veidoja dažādu producentu maksātā atbildība par mūsu pārstāvēto autoru veidoto filmu fragmentu izmantošanu jaunās filmās — Latvijas Republikas Saeimas dokumentālā filma par Latvijas Tautas frontes dibināšanas 25.gadadienu "Uzturiet debesis spēkā...", SIA "Studija 2" dokumentālā filma par dižkoku atbrīvotāju grupu "Mēstepatās", filmas "Pūt, vējiņi!" fragmentu izmantošana filmā "Pūt, vējiņi!" Filmās arheoloģijā, filmu studijas "Trīs" režisora Rolanda Kalniņa veidotajā dokumentālajā filmā par komponistu Ādolfu Skulti "Nepabeigta saruna par dzīvi, mīlestību un mūziku", SIA "Platforma" dokumentālajā filmā par dziesmu svētkiem "Tautas kustība Dziesmu svētki" — kopā samaksājot autoriem gandrīz 10 tūkstošus eiro. Turpinājās arī AKKA/LAA sadarbība ar lielākajiem Latvijas teātriem. Dailes teātris maksāja autoratlīdzību AKKA/LAA pārstāvētajiem autoriem par viņu veidoto filmu fragmentu izmantošanu izrādē "Biedre Zariņa", savukārt Latvijas Nacionālais teātris — par Leonīda Leimaņa režisētās filmas "Pie bagātās kundzes" fragmentu izmantojumu Ināras Sluckas iestudējumā "...bagātā kundze".

Tāpat varam uzteikt muzejus, kuri saviem apmeklētājiem piedāvā iespēju noskatīties dažādas AKKA/LAA pārstāvēto autoru veidotas filmas un to fragmentus. Pērn licences tika izsniegtas Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejam, Tautas frontes muzejam, Latgales Kultūrvēstures muzejam, Liepājas muzejam, Ogres muzejam, V. Plūdoņa memoriālajam muzejam "Lejnieki", Porcelāna muzejam, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejam. Prieks par ilgstošu un veiksmīgu sadarbību ar Rīgas Kino muzeju, kas pērn organizēja gan filmu ciklu "Diagnoze—kino", gan kinolektoriju "Tas, ko Tu nedrīksti nezināt X: Latviešu variants", piedāvājot kinoteātri

"Splendid Palace" uz lielā ekrāna noskatīties populāras latviešu filmas — "Šīs bīstamās balkona durvis", "Aizaugušā grāvi viegli krist" un citas. Interesantu projektu ir sācis arī Latvijas Nacionālais arhīvs — saistībā ar kino lektoriju "Kino Pauze" reizi mēnesī piedāvājot skatītājiem tematisku lekciju ciklu ar filmu skatīšanos. 2013.gadā 5.starptautiskajā dokumentālo filmu festivālā Dienvidkorejā bija iespēja noskatīties sešu Franka Herca dokumentālo filmu retrospektīvu, kam tika izsniegta

AKKA/LAA licence.

Latvijas un ārvalstu audiovizuālo darbu autoriem no kabeļtelevīzijām pērn tika iekasēti 175 999 eiro. Kopumā 2013.gads AKKA/LAA pārstāvētajiem filmu autoriem — režisoriem, scenārija autoriem, operatoriem un māksliniekiem — iekasētās autoratlīdzības ziņā vērtējams kā vislabākais gads no visiem iepriekšējiem. □

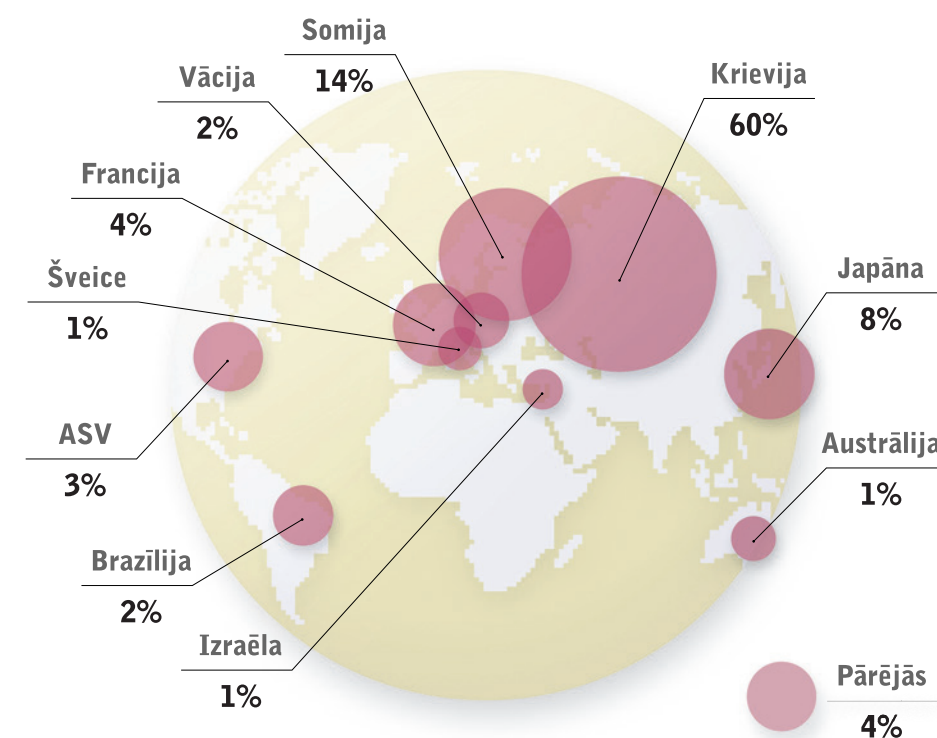
Ance Krastiņa,

Audiovizuālo darbu nodaļas vadītāja

TOP 10
2013

I z m a k s ā t s

Latvijas autoriem no ārzemēm

Summa (EUR)

107 736

Muzikālo darbu nodaļas darbs 2013.gadā. Procesi. Problēmas. Tendences

Ir aizvadīts rošs gads, kurā Muzikālo darbu nodaļa mērķtiecīgi turpināja īstenot iepriekšējo gadu licencēšanas procesa iestrādes. Par muzikālo, literāro un horeogrāfisko darbu izmantojumu publiskā izpildījumā 2013.gadā iekasēti 2 214 888 eiro, kas ir par 294 tūkstošiem eiro vairāk nekā 2012.gadā.

2013.gadā iekasētās autoratlīdzības pieaugums (15,3%), salīdzinot ar 2012.gadu, liecina, ka ir palielinājusies sabiedrības interese par mūzikas izmantojumu un stabilizējas pakalpojuma nozaru pieprasījums. Nozīmīgākais segments publiskā izpildījuma jomā ir darbu atskaņojums koncertos un festivālos. Par darbu izpildījumu koncertos un festivālos 2013.gadā iekasēti 548 003 eiro. 2013.gada spilgtākais notikums, protams, bija XXV Vispārējie latviešu Dziesmu un XV Deju svētki. Svētku programmu kopumā veidoja 62 maksas un bezmaksas pasākumi. Par darbu atskaņošanu koncertos, konkursos un citos svētku nedēļas pasākumos Latvijas Nacionālais kultūras centrs autoriem samaksāja 62 212 eiro. Atlīdzība autoriem par darbu atskaņošanu maksas koncertos aprēķināta, ņemot vērā gan biļešu ieņēmumus, gan arī samērā lielo ielūgumu skaitu, pielīdzinot tos biļešu vērtībai. Lielākā svētku repertuāra daļa tradicionāli ir nacionālo autoru darbi, bet ārvalstu autori saņems atlīdzību par 96 mazākumtautību kolektīvu programmās izpildītajiem darbiem. 2013.gads raksturojams ar nepieredzēti daudzveidīgu festivālu piedāvājumu.

Līderpozīcijas saglabā SIA "Positivus grupa", kas ir veikusi lielāko autoratlīdzības maksājumu par trīs dienu festivālā "Positivus festivāls 2013" uz vairākām skatuvēn izpildīto nacionālo un ārvalstu

repertuāru. Otrs lielākais autoratlīdzības maksājums saņemts par darbu izmantojumu SIA "Dzintara disks" organizētajos starptautiskā jauno populārās mūzikas izpildītāju konkursa "Jaunais Vilnis" koncertos

Jūrmalā. Pēc vairāku gadu stagnācijas 2013.gadā finansiāli veiksmīgs bija "Summer Sound Productions" organizētais festivāls Liepājā. Attiecībā uz koncertiem par veiksmīgāko atzīstams SIA "BDG concerts" organizētais Ērika Kleptona koncerts. Akurāti par darbu izmantojumu norēķinās ārvalstu izpildītājmākslinieku koncertu organizators SIA "Makrokoncerts". Diemžēl koncertu segmentā atskaites periodā samazinājies nacionālo izpildītājmākslinieku koncertu skaits un iekasētā autoratlīdzība. Tāpat nevar nepieminēt, ka 2013.gadā Latvijā darbību sāka koncertaģentūra "EM concert Ltd pārstāvniecība Latvijā", organizējot grupas "The Killers" koncertu jūnijā Mežaparkā un grupas "SCORPIONS" koncertu Arēnā Rīga, par darbu izmantojumu norēķinoties gausi. Pozitīvi jāatzīmē jaunu koncertzāļu atklāšana 2013.gadā. Latvijas pirmā reģionālā koncertzāle — Latgales vēstniecība "Gors" savu darbību sāka maijā, un koncertzāles apsaimniekotājs — SIA "Austrumlatvijas koncertzāle" tās vadītājs Diānas Zirniņas personā ir mainījusi visa reģiona koncertdzīvi. Otrā koncertzāle ir Mūzikas nams "Daile", kuru 2013.gada nogalē atklāja nozīmīgs nacionālo autoru programmu veidotājs SIA "Apvienība ARS NOVA". Abus koncertzāļu apsaimniekotājus raksturo profesionāls menedžments — precīzas izmantoto darbu atskaites un akurāti maksājumi. Licencējot autoru darbu izmantojumu koncertos, saskārāmies arī ar problēmām. Lai nodrošinātu taisnīgu atlīdzības samaksu

koncertos izpildīto darbu autoriem, svarīgi ir noteikt autoratlīdzības aprēķina bāzi jeb koncerta rīkotāja biļešu ieņēmumus. AKKA/LAA licenču līgumos ietvertais nosacījums iesniegt biļešu

izplatītājsabiedrību pārskatus par realizētajām biļetēm dod iespēju veikt precīzus atlīdzības aprēķinus, bet tas attiecas galvenokārt uz "lielajiem" koncertiem. Savukārt "mazo" koncertu, arī daudzu brīvdabas koncertu

apmeklējumam biļetes izplata paši rīkotāji, bieži vien noklusējot faktisko apmeklētāju skaitu. Lai pārbaudītu atskaitēs norādītā apmeklētāju skaita atbilstību faktiskajam, esam pilnveidojuši kontroles mehānismu. Atskaites periodā netikām pasargāti arī no ieguldītā darbalaika zaudējuma tajos

Autoru pusdienās klātesošos ar savu izpildījumu priecēja Raimonds Pauls un brāļi Raimonds un Oskars Petrauskis

gadījumos, kad rīkotāji izziņotos koncertus atcēla vai pārcēla to norises datumus. Nenotika 1.jūlijā izziņotais mūzikas festivāls "Pestivāls" Mežaparkā un divas reizes tika pārcelts Mežaparkā organizētais "Klases biedru salidojums".

Nozīmīga nacionālo autoru repertuāra izmantotāju grupa ir pašvaldības un to pārzinā esošie kultūras centri. 2013.gadā par autoru darbu izmantojumu pašvaldību kultūras/tautas namu rīkotos koncertos, deju vakaros, diskotēkās iekasēta autoratlīdzība 182 830 eiro apjomā, kas ir iepriekšējā gada līmenī. Izklaides sektorā — mūzikas klubos, naktsklubos un diskotēkās — jau vairākus gadus nostiprinājusies prakse atteikties no ieejas maksas jeb biļetēm. Šajā segmentā licencēto objektu skaits ir palicis iepriekšējo gadu līmenī, bet klubi par pasākumu maksā tikai autoratlīdzības minimumu, kas nozīmē, ka autoratlīdzības apjomam ir tendence samazināties. Lielākie autoratlīdzības maksājumi iekasēti par darbu izmantojumu SIA "Hotel Jūrmala Spa" un SIA "Campton Holding LLC" pastāvīgajās kabarē programmās, arī SIA "Producentu grupa Virus Art" organizētajā gadumijas kabarē uzvedumā.

Pieaugusi autoratlīdzība par mūzikas publisko izpildījumu, demonstrējot filmas. 2013.gadā filmu mūzikas autoriem iekasēti 74 445 eiro, kas ir par 6922 eiro vairāk nekā 2012.gadā. Kopējais stacionāro kinoteātru skaits ir nemainīgs jau vairākus gadus — tie ir 17, savukārt atskaites periodā kino rādīšanas jomu papildināja gan regulāro brīvdabas kinoseansu izrādīšanas vietas, gan vienreizējas zibakcijas formā organizēti filmu seansi visas Latvijas teritorijā. Par 40% palielinājies filmu demonstrētajiem izsniegto licenču skaits.

2013.gadā restorānu, bāru, kafējnicu segmentā kopējais licencēto objektu skaits saglabājies iepriekšējo gadu līmenī — ir licencēti 2450 objekti. Tāpat kā iepriekšējos gados saglabājās samērā liela uzņēmumu mainība — 2013.gadā pārtraukta 349 līgumu darbība. 2013.gadā ēdināšanas

uzņēmumos iekasēta autoratlīdzība 431 585 eiro, kas ir par 25 864 eiro vairāk nekā iepriekšējā gadā. 2013.gadā ir iespējams novērtēt arī darbaspeka un darbalaika resursu ekonomiju, kas gūta, praktizējot neterminēto licenču izsniegšanu. No kopējās iekasētās autoratlīdzības 90% samaksāti saskaņā ar neterminētajām licencēm.

Nemainīgs licencēto objektu skaits 2013.gadā bija veikalu, tirdzniecības zāļu, pakalpojumu uzņēmumu segmentā, kurā arī tiek praktizēta neterminēto licenču izsniegšana. 2013.gadā Muzikālo darbu nodaļa ir turpinājusi darbu pie ilgtermiņa licenču līguma modeļa, domājot gan par darbu izmantotāju vajadzībām, gan licencēšanas procesa administratīvo izmaksu ekonomiju. Muzikālo darbu nodaļas veikto licencēšanu ir gandrīz neiespējami skatīt kā viena gada ietvaros ierobežotu notikumu kopumu. Lielākā daļa licenču darbības termiņu turpinās nākamajos gados. Kopumā Muzikālo darbu nodaļas veiktajā licencēšanā 2013.gadā saglabājās divas tendences: palielinājās kopējais licencēto objektu skaits, iekasētā autoratlīdzība pieaug. □

*Ināra Dombrovska,
Muzikālo darbu nodaļas vadītāja*

Kas autoriem būtu jāzina par esoša darba aranžēšanu

Pēdējā laikā AKKA/LAA no autoriem vairākkārt ir saņēmusi jautājumus par jau esošu muzikālo darbu pārveidošanu — aranžēšanu. Autori neizprot, kāpēc dažos gadījumos aranžētājam tiek, bet dažos netiek aprēķināta un maksāta autoratlīdzība par darba aranžētās versijas izpildījumu.

Tātad — kas būtu jāzina par jau esoša muzikāla darba aranžēšanu? Aranžējums tiek saprasts kā muzikāla darba formas pārveidošana citam izpildītāju sastāvam vai instrumentu grupai. Ja aranžējums tiek radīts, par pamatu izmantojot jau esošu darbu, aranžējuma veicējam ir jārēķinās ar sākotnējā darba autora (vai autoru) tiesībām. Sākotnējā darba autors, pamatojoties uz Autortiesību likumā viņam piešķirtajām tiesībām uz darba neaizskaramību, kontrolē jebkādu sava darba pārveidojumus un lemj par izmaiņu veikšanu tajā. Ja aranžēšanai ir izvēlēts ar autortiesībām aizsargāts darbs, pirms darba pārveidošanas ir jāsaņem sākotnējā darba autoru atļauja. Jāatceras, ka aranžēšanas atļauja jāsaņem no visiem darba autoriem, piemēram, dziesmas aranžēšanai atļauja jāiegūst gan no komponista, gan teksta autora. Aranžējums kā atvasināts darbs tiek aizsargāts, neaizskarot oriģināldarba autoru tiesības. Kā saņemt atļauju? Atļauju darba pārveidošanai var izsniegt pats autors, autora mantinieki vai muzikālā darba izdevējs, ja autori ir pilnvarējuši izdevēju šādas atļaujas izsniegt. Aranžēšanas atļaujas iegūšanai vispirms būtu jāsaņem autoru mūzikas izdevēju, kurš norādīts muzikālā darba nošu publikācijā. Ja nošu publikācijā nav norādes par izdevēju, jāsaņem autoru. Autoru mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija nav pilnvarota izsniegt atļauju darbu pārveidošanai. Autoru organizācija arī neizsniegs interesentiem autoru personīgos datus — adresi, telefona numuru, elektroniskā pasta adresi u.c.; taču tā darbosies kā starpnieks un pārsūtīs autoriem adresētās vēstules. Atļaujas forma. Atļauju darba pārveidošanai AKKA/LAA rekomendē saņemt rakstveidā. Rakstveidā atļauja pasargās darba aranžētāju no pārpratumiem un domstarpībām, kādas ar sākotnējā darba autoriem varētu rasties turpmākajā darba izmantošanas laikā. Arī aranžējuma reģistrācijai AKKA/LAA ir jāiesniedz pamatdarba autoru rakstveidā atļauja. Pamatdarba autors, izsniedzot atļauju darba pārveidošanai, ir tiesīgs lemt par to, kādu

autoratlīdzības procentuālo daļu saistībā ar konkrēto darbu piešķirs aranžētājam, tas ir, cik procentus no autoratlīdzības, kas iekasēta par darba izmantojumu, saņems aranžētājs. Pamatdarba autors ir tiesīgs: izsniegt atļauju darba aranžēšanai, bet noteikt, ka aranžējuma autoram mantiskā atlīdzība saistībā ar darbu netiek iedalīta vispār; taču viņš var arī izsniegt atļauju aranžēšanai un noteikt, ka aranžētājs saņems atlīdzību saskaņā ar AKKA/LAA standarta autoratlīdzības sadales noteikumiem. Pasūtījuma līgums darba aranžējuma veikšanai. Pasūtījuma līgums ir līgums, kuru autors noslēdz ar pasūtītāju (piemēram, koncertorganizāciju, atsevišķu izpildītāju kolektīvu, raidorganizāciju) par darba aranžēšanu atbilstoši pasūtītāja norādījumiem un prasībām. Parasti pasūtītājs un autors diskutē par atlīdzības lielumu, bet netiek pievērsta uzmanība citiem būtiskiem līguma nosacījumiem. Pirmkārt, līgumā būtu jānosaka, kurš — aranžētājs vai pasūtītājs — saņems darba pārveidošanai nepieciešamo atļauju no pamatdarba autoriem, ja tiks pārveidots ar autortiesībām aizsargāts darbs. Pareizā secība būtu, ja pasūtītājs vispirms saņemtu atļauju darba pārveidošanai un tikai pēc tam slēgtu līgumu ar darba aranžētāju. Otrkārt, aranžējuma veicējam jābūt skaidrai izpratnei par mantiskajām tiesībām uz pasūtīto darbu. Parasti pasūtījuma līguma noteikumi paredz, ka pasūtītājs, samaksājot vienreizēju atlīdzību, iegūst mantiskās tiesības uz darbu. Autoram jāapzinās, ka, nododot līgumā mantiskās tiesības pasūtītājam, autors nesaņems atlīdzību par darba turpmāko izmantošanu — publisko izpildījumu, raidīšanu ēterā u.tml. Aranžējuma reģistrācija AKKA/LAA. Lai reģistrētu ar autortiesībām aizsargātu esošu darba aranžēto versiju, aranžējuma autors kopā ar darba reģistrācijas pieteikumu iesniedz no oriģināldarba autora (vai autoriem) saņemto atļauju darba pārveidošanai. Ja oriģināldarba autors atļaujā nav īpaši noteicis aranžētājam iedalāmo atlīdzības procentuālo daļu, AKKA/LAA piemēro standarta autoratlīdzības sadales noteikumus. Aranžēto darba versiju var reģistrēt arī pamatdarba komponists — elektroniski vai papīra formātā. Šajā gadījumā pamatdarba komponists ar pašu reģistrācijas faktu ir akceptējis darba pārveidojumu. □

*Ināra Dombrovska,
Muzikālo darbu nodaļas vadītāja*

Aktualitātes Vizuālo darbu nodaļā 2013.gadā

Vizuālās mākslas darbu autoriem 2013.gadā AKKA/LAA iekasētā atlīdzība ir 70 365 eiro — par 17% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Rādītājs ir augstāks, pateicoties atlīdzības pieaugumam lielākajā daļā vizuālo darbu izmantojumu veidu.

Vislielākais pieaugums konstatējams interneta jomā. Salīdzinot ar 2012.gadā iekasēto atlīdzību (470 eiro), pērn summa pieauga līdz 8 537 eiro. Tas noticis, pateicoties dažādu projektu īstenošanai, piemēram, lielākais projekts bija Latvijas muzeju kopkatalogs, kurā pakāpeniski tiek ievietotas muzeju krājumu darbu reprodukcijas.

Arī šogad jau top lielāki projekti, kuri aptvers daudz AKKA/LAA pārstāvēto autoru darbus. Piemēram, līdzīgs virtuālais katalogs taps Latvijas Nacionālajam arhīvam, kurā tiks ievietotas arhīva krājumu fotogrāfiju un citu veidu autoru darbu reprodukcijas. Interneta jomā problēmas bija un joprojām ir, sākot ar darbu izmantošanu bez autora atļaujas un beidzot ar autora vārda apzinātu nenorādīšanu. Pie šī jautājuma strādājam, bet pagaidām rezultāti nav sasniegti tik augsti, kā gribētos. Nākamais izmantojuma veids, kurā konstatējams vislielākais pieaugums, ir vizuālo darbu tālākpārdošanas joma — pieaugums par 43%. Latvijā izsolēs pārdod vairāk nekā 95% pašmāju autoru darbus; respektīvi, vietējais tirgus ir samērā mazs un specifisks — pircēji pārsvarā interesējas par vietējo mākslinieku darbiem. Ir parādījusies tendence pārdot ar autortiesībām aizsargātus darbus par rekordlielām cenām. Piemēram, pērn Jāņa Pauļuka pašportrets tika izsolīts par 66 875 eiro un šogad izsolē pieteiktais Niklāva Strunkes darbs “Ēdens nesējas Kuldīgā” no 25 000 eiro tika izsolīts par 70 000 eiro.

Mākslas darbu reproducēšanas jomā arī konstatējams pieaugums 46% apjomā, jo aizvien biežāk darbi tiek izmantoti lielformāta reprodukcijās vai arī telpu vai

vides noformēšanai. Arī izdevniecību izdotajām grāmatām ir pieaugušas tirāžas, tāpat arī attēlu skaits katrā grāmatā. Izdevniecības ir palielinājušas bērnu grāmatu izdošanu atkārtotajos un papildinātajos izdevumos, kas ir bagātīgi ilustrēti. Kā visā pasaulē, arī Latvijā ienāk jaunas tehnoloģijas, kas strauji mainās un attīstās. Iespējams, šī iemesla dēļ vizuālos darbus vēlas izmantot arī jaunos formātos — 3D Print, dažādos multimediju projektos, mobilajās aplikācijās, jaunos elektroniskos un interneta projektos. Bieži šiem izmantojuma veidiem izvēlas izmantot arī AKKA/LAA pārstāvētu autoru darbus, un mēs meklējam un pilnveidojam veidus, kā tos administrēt.

Aicinām autorus, pārdodot savus darbus vai veicot pasūtījuma darbus, slēgt rakstveida līgumus/ vienošanās, jo ikdienā pie manis pēc padoma vērsas autori, kuri šādas

vienošanās nav noslēguši. Rezultātā ir problēmas ar laicīgu un pienācīgu honorāra izmaksu, kā arī bieži rodas pārpratumi par darbu izmantošanas tiesībām. Autoram pašam būtu svarīgi saprast, kādas no mantiskajām tiesībām pēc darba pārdošanas vai pasūtījuma darba izpildes viņš vēlas paturēt sev (reproducēšanas, publicēšanas, publiskošanas vai citas tiesības) un tās atrunāt līgumā. Tādā veidā ieinteresētajām pusēm būtu lielāka skaidrība par autora darba turpmāko izmantojumu. Aicinām arī vizuālo darbu autorus un viņu mantiniekus, kuri ir noslēguši līgumu ar AKKA/LAA par mantisko tiesību pārstāvēšanu, sniegt ziņas par tiem darbiem, kuru izmantošanas (mantiskās) tiesības ir nodotas pircējam vai pasūtītājam. Šīs ziņas ir nepieciešamas licenču (atļauju) izsniegšanai: AKKA/LAA nevar izsniegt atļaujas izmantot tos darbus, kuru mantiskās tiesības pieder kādai citai personai, nevis pašam autoram. □

*Inga Mūrniece,
Vizuālo darbu nodaļas vadītāja*

Mākslinieku darbu tālākpārdošanas tiesības (droit de suite)

Mākslas darbu izsoles ir populārs un veiksmīgs veids, kā pārdot vai iegādāties iemīļota mākslinieka darbu. Arī Latvijā izsoļu nami un mākslas galerijas regulāri rīko mākslas darbu izsoles. Mūsu valstī vizuālo oriģināldarbu autori un viņu mantinieki (70 gadus pēc mākslinieka nāves), pateicoties Autortiesību likumā ieviestajai normai par tālākpārdošanas tiesībām (droit de suite) un AKKA/LAA administrēšanas darbam, jau no 2004.gada saņem atlīdzību par tālākpārdotajiem (atkārtoti pārdotajiem) mākslas darbiem.

Eiropas vizuālo darbu autortiesību organizācijas un mākslas darbu pārdevēji tālākpārdošanas tiesību nostiprināšanai un vēl veiksmīgākai administrēšanai 2014.gadā noslēdza vienošanos par sadarbību. Turpreti ASV šīs tiesību normas ieviešanas process vēl tikko sācies un autori pagaidām nesaņem atlīdzību par izsolēs pārdotajiem darbiem. Piemēram, intervijā žurnālam “IR” (10.-16.aprīlis, 2014.) slavenā gleznotāja Vija Celmiņa stāsta, ka pērn viņas glezna izsolē ASV tika pārdota par 2,4 miljoniem dolāru un ka viņa nesaņēma nekādu atlīdzību. Latvijā un citās Eiropas valstīs mākslinieka daļa būtu 5% apmērā no šīs summas. Tālākpārdošanas atlīdzība ir tainīga atlīdzība autoriem; tā ir viena no iespējām uzlabot autoru sociālo un ekonomisko statusu, kā arī sniedz iespēju radīt jaunus mākslas darbus. Jaunāko informāciju par tālākpārdošanas tiesību ieviešanu ASV bija iespēja iegūt CISAC rīkotajā ikgadējā vizuālo darbu autortiesību organizāciju konferencē Amsterdamā, kas notika 2014.gada maijā. ASV vizuālo darbu organizācijas pārstāvis informēja, ka federālos aktus par tālākpārdošanas tiesību ieviešanu sāks izdot no nākamā gada. Liela daļa autoru ar nepacietību gaida šo tiesību ieviešanu, jo šis fakts varētu būtiski pozitīvi ietekmēt mākslinieku ienākumus. Lielajā mākslas darbu tirgū Ķīnā šajā jautājumā nav vērojams īpašs progress. Top jauns Autortiesību likuma projekts, bet tā ieviešana varētu notikt ne ātrāk kā 2016.gadā. □

*Inga Mūrniece,
Vizuālo darbu nodaļas vadītāja*

Literāro un dramatisko darbu izmantojums 2013.gadā

Atskatoties uz 2013.gada finansiālajiem rādītājiem literāro un dramatisko darbu izmantojumā, varam droši apgalvot, ka vērojams stabils pieaugums gan izdevniecības, gan teātru jomā. Iekasētās autoratlīdzības palielinājums vērojams pozīcijās, kur pieaudzis autoru darbu izmantojums; jo sevišķi tas sakāms par ļoti būtisko teātra izrāžu ierakstu un to pārraidīšanas apjoma pieaugumu Latvijas Televīzijā.

Scenogrāfam Andrim Freibergam Autora balvu pasniedza viņa audzēknis Reinis Suhanovs

Izdevniecības

Nepārspēts līderis izdevēju vidū joprojām ir apgāds “Zvaigzne ABC”, kuram aizvadītajā gadā izsniegtas 42 licences AKKA/LAA pārstāvēto autoru darbu publikācijām. Labāko izdevēju skaitā minamas arī Latviešu valodas aģentūra (8 licences), izdevniecība “Annele” (8 licences) un izdevniecība “Dienas Grāmata” (5 licences). Paldies Bārbalai Simsonai (“Zvaigzne ABC”), Ilutai Moldanei-Greīskanei (“Annele”) un Dacei Sparānei-Freimanei (“Dienas Grāmata”) par veiksmīgu sadarbību! Regulāri dziesmu un nošu krājumus izdod un AKKA/LAA licences saņem izdevniecība “Musica Baltica” — pagājušajā gadā licencējam emigrācijas ansambļa “Čikāgas pieciši” dziesmu krājumu, apjomīgo dziesmu krājumu “Latvieša lielā dziesmu klade”, krājumu “Brīnumskapis 2”, kā arī Anitas Kārklīņas un Georgija Dovgjallo darbu izdevumus. Ir izveidojusies lieliska sadarbība ar Solvitu Sējāni.

Dziesmu krājumu izdošanas gadījumā gan biežāk pārstāvam dziesmu tekstu autorus; komponisti vai nu nav uzticējuši AKKA/LAA administrēt savu darbu publicēšanu, vai arī viņiem ir tiešie līgumi ar savu darbu izdevēju. Pagājušajā gadā dziesmu krājumu izdošanu, publicējot AKKA/LAA pārstāvēto autoru darbus, sākusī izdevniecība “MīcRec”; šī sadarbība turpinās arī šogad. Turpinās arī jau ilgus gadus izveidojusies labā sadarbība ar preses izdevējiem, kuri savos izdevumos publicē literāros darbus. Tāpat kā iepriekš, diemžēl jāpiemin arī regulārie autoratlīdzības maksājumu kavētāji — izdevniecības “J.L.V.” (izsniegtas 12 licences) un “Jumava” (19 licences), kuras konsekvēti kavē izrakstīto rēķinu apmaksas termiņus. Salīdzinot no izdevniecībām un preses izdevējiem savāktās atlīdzības dinamiku pēdējo divu gadu laikā, vērojams stabils iekasētās autoratlīdzības pieaugums — 2012.gadā iekasēti 23,14 tūkstoši eiro, bet 2013.gadā — 31,08 tūkstoši eiro, kas veido pieaugumu par 34%.

Teātri

Teātru jomā pagājušajā gadā bijis neliels iekasētās summas pieaugums — par 9,76% — no 281,32 tūkstošiem eiro 2012.gadā uz 308,76 tūkstošiem eiro 2013.gadā. Problēmas laikus apmaksāt izrakstītos rēķinus periodiski parādās Dailes teātrim un Latvijas Nacionālajam teātrim. Arī Daugavpils teātris gada beigās sāka kavēt maksājumu termiņus. Lai veidotos laba sadarbība, īpaša nozīme ir konkrētajiem cilvēkiem, kas teātri ir atbildīgi par autortiesību jomu — svarīgi, ka viņi darbu nedara “pa roku galam”, bet gan ar patiesu iedziļināšanos un ieinteresētību. Ar tādiem sadarbības partneriem ir patīess prieks un gandarījums strādāt! Ļoti laba sadarbība jau ilgstoši ir ar Latvijas Leļļu teātri (autortiesību jautājumus kārtro juriste Liene Fleišmane) un Jauno Rīgas teātri (direktore Gundega Palma), kas ir arī lielākais autoratlīdzības maksātājs profesionālo teātru grupā, un Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātri. Tā sabiedrisko attiecību speciāliste Lina Ovčinnikova, kura atbild arī par

autortiesību jomu teātri, vienmēr ļoti laikus un godprātīgi risina visus ar autoru atļauju saņemšanu saistītos jautājumus. Pozitīvas pārmaiņas notikušas arī Latvijas Nacionālajā operā — ir patīess prieks sadarboties ar Astru Irmeju-Šēferi, kura pārņēmusi autortiesību jautājumu kārtošānu un ar kuru mūsu sadarbība ir izvērtusies ļoti produktīvi. Tāpat pateicība Liepājas teātra literārajai padomniecei Zandai Borgai, kura vienmēr visus jautājumus risina laikus un detalizēti precīzi. AKKA/LAA kā vienmēr kārtojusi atļaujas arī vairākiem ārvalstu autoru darbu iestudējumiem Latvijas teātros. Pērn kārtojām atļaujas divu Ē.E.Šmita (Francija) lugu iestudējumiem: Dailes teātri “Milēdija” un Latvijas Nacionālajā teātri — “Jūtu

Lai veidotos laba sadarbība, īpaša nozīme ir konkrētajiem cilvēkiem, kas teātri ir atbildīgi par autortiesību jomu

tekonika”. Latvijas Nacionālajā operā bijām iesaistīti atļaujas kārtošānā, LNO veidojot baletu “Karlsons lido” pēc Astrīdas Lindgrēnas populārā darba. Vesels birums ārvalstu autoru darbu iestudējumu pērn bija Valmieras Drāmas teātri — Roberto Cavosi (Itālija) “Aprēķina laulība”, Borisa Pasternaka (Krievija) “Doktors Živago” un Pēra Olava Enkvista “Lūša stunda” (Nordiska Aps, kas ir arī visu Astrīdas Lindgrēnas iestudējumu atļauju devējs Latvijas teātros).

Veiksmīga sadarbība pērn turpinājās arī ar pazīstamākajiem neatkarīgajiem teātriem — Dirty Deal Teatro (paldies Tincei Tameniecei!), Ģertrūdes ielas teātri (paldies Maijai Pavlovai!), Makroconcert (paldies Inesei Keišai!), Izklaides producentu grupu 7 (paldies Aigaram Dinsbergam!) un citiem. 2013.gadā amatierteātros populārākie iestudēto latviešu lugu autori — Aivars Banka (8 licencēti iestudējumi), Anita Grīniece (9 iestudējumi), Baiba Jukneviča (7 iestudējumi), Hermanis Pauks (9 iestudējumi), Lelde Stumbre (7 iestudējumi), Andrejs Upītis (5 iestudējumi) un Mārtiņš Zīverts (9 iestudējumi). Kopumā Latvijas teātriem 2013.gadā izsniegtas 245 licences.

Televīzija

Patikami, ka, pateicoties Borisa un Ināras Teterevu fonda sniegtajam finansiālajam atbalstam, arī 2013.gadā varam runāt par īstu uzplaukumu dramatisko darbu izmantojuma ziņā Latvijas Televīzijā, jo būtiski pieaudzis teātra izrāžu ierakstu veidošanas

➡ turpinājums 18.lpp

➡ turpinājums no 17.lpp un to pārraidīšanas apjoms, kas attiecīgi arī atspoguļojas autoratlīdzības pieaugumā. Salīdzinot ar 2012.gadu, pieaugums ir par 259% — iekasēti 4,822 tūkstoši eiro.

Televīzija no AKKA/LAA ir saņēmusi licences 24 teātra izrāžu jauniem ierakstiem, kā arī apmaksājusi agrāk veikto iestudējumu ierakstu legalizāciju. Vairākas no šīm ierakstītājām izrādēm arī uzreiz tikušas demonstrētas Latvijas Televīzijā raidījumu ciklā “teātris.zip”; iestudējumu fragmenti tiek rādīti arī citos kultūras raidījumos, tādējādi iekasētās atlīdzības pieaugums par pārraidītajiem dramatiskajiem darbiem ir pieaudzis par 28%. Literāro darbu pārraidīšanas apjoma pieaugums finansiāli rezultējies iekasētās autoratlīdzības pieaugumā par 107%, bet horeogrāfiskajiem darbiem pieaugums ir par 112%.

Latvijas Televīzijā paldies par sekmīgo sadarbību Baibai Graudiņai, Ilzei Šadurskai un Ilzei Circenei!

Internets

Pērnajā gadā esam licencējuši vairākus interesantus autoru darbu izmantojuma internetā projektus — SIA TILDE izsniegta licence Imanta Ziedoņa darbu lasījumiem — jebkurš tika aicināts ierunāt un iesūtīt savu iemīļotāko Imanta Ziedoņa dzejoli, ko vēlāk varēja noklausīties vietnē www.letonika.lv. Vasarā licencējām LATTELECOM projektu “Dziesmu svētku dziesmu grāmata” vietnē www.lattelecomligo.lv, savukārt gada nogalē — DDB WORLDWIDE LATVIA saņēma atļauju “LMT audio pasakas” mobilajai aplikācijai. Izsniedzām licences arī “Publicētava” projektiem — literārajiem darbiem elektroniskajā formātā vietnēs www.lasam.lv un www.publicetava.lv. Iekasētās autoratlīdzības pieaugums, salīdzinot ar 2012.gadu, ir audzis par 129%; kopā izsniegtas 26 licences literāro darbu izmantojumam internetā. □

*Sandra Millere,
AKKA/LAA Literāro un dramatisko darbu
nodaļas vadītāja*

Iekasētā atlīdzība par tukšajiem materiālajiem nesējiem un reproducēšanai izmantojamām iekārtām

Pagājušajā — 2013.gadā AKKA/LAA izrakstīja 425 rēķinus, kas apliecina, ka ir nomaksāta atlīdzība par tukšajiem materiālajiem nesējiem un reproducēšanai izmantojamām iekārtām saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta (MK) noteikumiem Nr.321. AKKA/LAA datu bāzē reģistrēti 156 maksātāji — tukšo materiālo nesēju un reproducēšanai izmantojamo iekārtu ievēdēji.

Par 2013.gadu AKKA/LAA par tukšajiem materiāliem nesējiem un reproducēšanai izmantojamām iekārtām kopā iekasējusi atlīdzību 381 059,53 eiro. Salīdzinot ar 2012.gadu, iekasētās nesēju atlīdzības

apjoms audzis par 38,49 %.

2013.gadā nesēju atlīdzība tika sadalīta sekojoši:

AKKA/LAA	124 862,25 eiro
LaIPA	154 365,00 eiro
Filmu producentu apvienība	21 983,17 eiro
Aktieru apvienība	21 983,17 eiro

Nesēju atlīdzība tika noguldīta depozītā, kas papildus iekasētajai atlīdzībai deva 12,32 eiro. Nelielais depozītu pienesums saistīts ar noguldījumu zemajiem banku procentiem. 2013.gadā ir reģistrēti 169 profesionālie lietotāji, kuri izmantoja profesionālo lietotāju iespēju nemaksāt atlīdzību par

tukšajiem materiālajiem nesējiem. Savukārt daudziem uzņēmējiem 2013.gada otrajā pusē un 2014. gada sākumā, iespējams, nebija nepieciešamības pēc sarakstā iekļautajiem tukšajiem nesējiem, kas konstatējams pēc vairākiem lūgumiem izslēgt no reģistra, kā arī daudzu uzņēmēju

neiesniegtajām atskaitēm, tāpēc tika pieņemts lēmums izslēgt viņus no profesionālo lietotāju reģistra. Nesēju atlīdzības iekasēšanas kāpums saistīts galvenokārt ar izmaiņām MK noteikumos Nr. 321, kur aplikamo iekārtu saraksts beidzot ir papildināts ar visu veidu datoriem, kas veido lielāko iekasējuma daļu, kā arī iekļautas ir USB zibatmiņas. Diemžēl esam zaudējuši daudz citu iekārtu, jo nesēju

noteikumos nav iekļautas vēl joprojām tādas populāras iekārtas un nesēji kā, piemēram, mobilie telefoni, atmiņas kartes. Lielākās problēmas nesēju atlīdzības iekasēšanā ir daudzu negodīgu uzņēmēju nevēlēšanās iesniegt AKKA/LAA pieprasīto informāciju par ievestajiem vai iegādātajiem tukšajiem materiālajiem nesējiem un likumīga mehānisma trūkums, kā cīnīties ar informācijas nesniedzējiem. Par pašreizējo situāciju ir informēta arī Kultūras ministrija; cerams, ka efektīvs risinājums tiks atrasts. Tā kā nav konstatējamas būtiskas ekonomiskās krīzes pazīmes, kas varētu ietekmēt nesēju un reproducēšanai paredzēto iekārtu tirgu globālā līmenī, paredzams, ka mūsu tirgus arī attīstīsies ar iesākto spar. Nesēju atlīdzības iekasēšanas apjomam 2014. gadā vajadzētu pārsniegt 400 000 eiro atzīmi. □

*Ivars Mačulis,
Nesēju atlīdzības nodaļas vadītājs*

Publiskais patapinājums 2013. gadā

Atskatoties uz Publiskā patapinājuma nodaļas darbu aizvadītajā gadā, pirmais raksturojums, kas nāk prātā, ir stabilitāte. Atlīdzība tika iekasēta, sadalīta atbilstoši konkrētu darbu izsniegumu skaitam 97 Latvijas bibliotēkās un to filiālēs un izmaksāta autoriem. Tradicionāli galvenais patapinājuma atlīdzības maksātājs ir valsts, un tieši valsts piešķirto atlīdzības summu svārstības visu šo laiku bija mūsu uzmanības lokā.

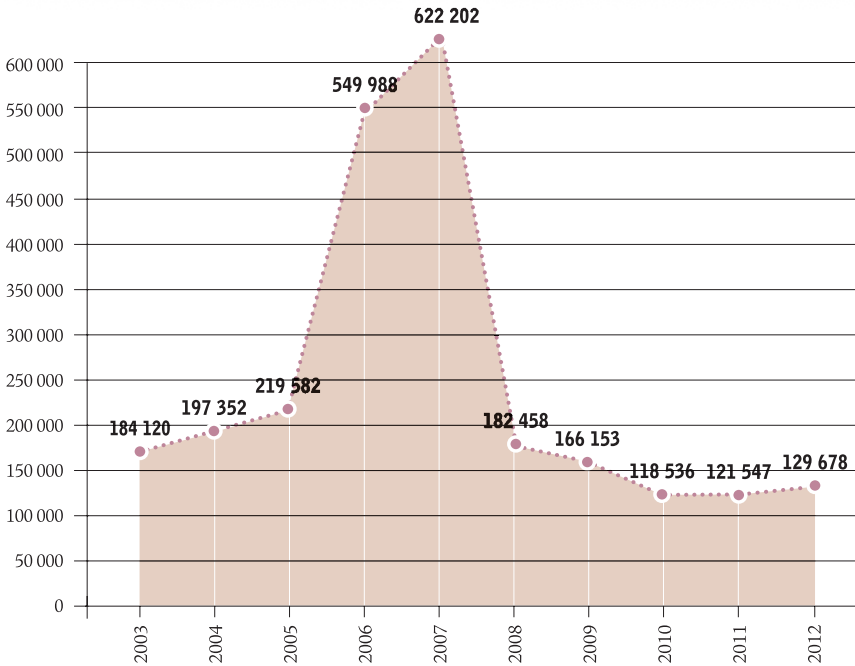
Jau otro gadu pēc kārtas bija vērojams neliels atlīdzības apjoma pieaugums: pērn par 8 130 eiro, kas valsts piešķirto summu padarīja 129 678 eiro lielu. Ņemot vērā, ka patapinājuma atlīdzības saņēmēju pulkam ir pievienojušies jauni autori, atsevišķu izmaksu lielumu šāds pieaugums gan nav ietekmējis.

Tos, kurus interesē skaitļi, varam informēt, ka pērnā gada decembrī par 2012.gadā notikušo grāmatu, nošu, fonogrammu un filmu patapinājumu Latvijas bibliotēkās tika sadalīti 90 773,39 eiro, no kā 1 117,35 eiro

pārskaitīti blakustiesību īpašniekiem. Atlīdzība kopumā sadalīta 1 158 autoriem, taču absolūti lielāko tās daļu (97,89%) saņēma 833 grāmatu autori, kuru vidū bija gan teksta autori, gan tulkotāji, gan mākslinieki, gan arī sastādītāji. Tāpat kā pirms gada, arī šoreiz tika piemērots atlīdzības izmaksas zemākais sliekšnis 5,69 eiro apmērā, kas ļāva vienkāršot sadales procesu, neieslīgstot bieži vien neizmaksājamu mikrosummu apstrādē. Atgādināsim, ka minētais un vairākās valstīs pieņemtais izmaksas sliekšnis tika ieviests straujas atlīdzības apjoma krišanās apstākļos. Situācijai mainoties uz labo pusi, tas var tikt samazināts. Šobrīd ar aizturētu elpu gaidāmā patapinājuma atlīdzības divkāršošanās, ko sola nesenie grozījumi Ministru kabineta noteikumos, ļauj cerēt arī uz to. □

*Reinis Norkārklis,
Publiskā patapinājuma nodaļas vadītājs*

Valsts piešķirtā atlīdzība par publisko patapinājumu 2003 – 2012 (EUR)

Raidorganizāciju nodaļas darbs 2013.gadā

Pagājušajā gadā Raidorganizāciju nodaļā mūsu autoriem tika iekasēti 1,569 miljoni eiro: par 1,4 miljoni eiro mazāk nekā 2012.gadā. Ar ko tas ir saistīts? 2012.gadā divās tiesvedību lietās stājās spēkā tiesas spriedumi, kā rezultātā abas lielākās Latvijas komerc televīzijas — "TV3" un "LNT" — par darbu izmantošanu bez licences daudzu gadu garumā autoriem kopā samaksāja vairāk nekā 1,4 miljonu eiro.

No šiem televīzijas kanāliem pagājušajā gadā tika saņemti 299 tūkstoši eiro, ko pieņemām kā daļu no autoriem pienākošās atlīdzības. Diemžēl 2013.gada laikā jauni licences līgumi ar lielākajām Latvijas komerc televīzijām noslēgti netika. Patlaban turpinām sarunas ar starptautisko raidorganizāciju koncernu "Modern Times Group" (MTG) par licences līgumu nosacījumiem attiecībā uz visiem šīs kompānijas veidotajiem televīzijas kanāliem — "TV3", "3+", "TV6", "LNT", "K2" un "TV5". Vēl viens iemesls, kādēļ 2013.gadā būtiski samazinājās kopējais Raidorganizāciju nodaļas plānotais iekasētās autoratlīdzības apjoms, ir negaidīts pavērsiens AKKA/LAA uzsāktā tiesvedību gaitā. Ņemot vērā, ka ar tiesas pavēsti mums tika paziņots, ka 2013.gada 26.novembrī AKKA/LAA varēs saņemt Augstākās tiesas Senāta lēmumu 2008.gadā pret valsts SIA "Latvijas Televīzija" uzsāktajā tiesvedībā, bijām plānojuši jau pērn saņemt no LTV ar 2012.gada 2.februāra spriedumu Augstākās tiesas kā otrās tiesu instances piedzīto atlīdzību autoriem — 504498 eiro par laika periodu no 2005.gada līdz 2008.gadam. Diemžēl 2013.gadā tiesneses Zanes Pētersones spriedums vēl nestājās spēkā, jo pirmo reizi Raidorganizāciju nodaļas vēsturē Augstākā tiesa izlēma abu pušu 2012.gada martā iesniegtās kasācijas sūdzības izskatīt rakstveida procesā Augstākās tiesas Civillietu departamenta Senāta paplašinātajā — ne mazāk kā septiņu tiesnešu — sastāvā. Lieta atkārtoti skatīta 21.maijā. Sprieduma pilno tekstu šajā lietā saņemām 3.jūlijā. Tiesa piekrit AKKA/LAA argumentiem, ka apelācijas instances tiesai nebija likumīga pamata apšaubīt pušu saskaņīgi akceptētos muzikālo darbu izmantojuma intensitātes "procentuālos soļus" un pēc savas iniciatīvas jeb patvaļīgi tos grozīt. Ja Civillietu tiesu palāta konstatēja, ka autoru darbu izmantojuma īpatsvars [LTV programmās] pārsniedza 30% robežu, tad nebija tiesiska pamata saglabāt likmi 1,5% apmērā, kas piemērojama pie izmantojuma 20–30%. Līdz ar to tiesa nosprieda Augstākās tiesas Civillietu

tiesu palātas 2012.gada 2.februāra spriedumu atcelt pārsūdzētajā daļā un šajā daļā nodot lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā. Tiesa ir ņēmusi vērā AKKA/LAA argumentus kasācijas pretsūdzībā: — atzīstot par pamatotu Civillietu tiesu palātas secinājumu, ka **taisnīga licences maksa nevar tikt noteikta mazāka nekā AKKA/LAA tarifi**; — atzīstot, ka fakts, ka SIA "Latvijas Televīzija" maksā licences maksu pēc saviem subjektīviem ieskatiem, **nenozīmē, ka SIA "Latvijas Televīzija" nepārkāpj autoru tiesības**; — atzīstot, ka **mantisko tiesību kolektīvā**

mazāk par plānoto. Jānorāda, ka SIA "Lattelecom" attieksme izmantot arvien vairāk autoru darbus dažādos to izmantošanas veidos un ne tikai neslēgt jaunus licences līgumus par klāt nākušajiem autoru darbu izmantošanas veidiem, bet arī nepildīt jau esošo licences līgumu nosacījumus, ir absolūti nepieņemama. Līdz šim brīdim SIA "Lattelecom" autoriem vēl nav samaksājis autoratlīdzību par Dziesmu svētku laikā piedāvāto "Dziesmu un deju svētku TV". Šī iemesla dēļ pēc ilgstošas sarakstes un vairākkārtējām nerezultatīvām tikšanās reizēm esam vērsušies tiesā ar prasības pieteikumu pret SIA "Lattelecom", kas pirmajā tiesu instancē

Latvijas mūzikas autoritātes Autoru balvas pasniegšanā. No kreisās puses — Mārtiņš Brauns, Vilnis Šmīdbergs, Raimonds Pauls un Raimonds Petrauskis

pārvaldījuma organizācija, būdama autoru pārstāve, ir tiesīga noteikt maksu par licenci, rēķinoties ar Konkurences likuma noteiktiem ierobežojumiem; — atzīstot, ka AKKA/LAA prasītās atlīdzības (tarifu) likumības un samērīguma kontroli Latvijas likumdevējs nodevis Konkurences padomes un pārsūdzības kārtībā administratīvo tiesu kompetencē. Raidorganizāciju nodaļas nozīmīgākais atlīdzības maksātājs ir kabeļtelevīzijas. Kabeļoperatori 2013.gadā autoriem samaksāja 568 tūkstošus eiro. Tas ir par 14% mazāk nekā 2012.gadā. Tā kā lielākais Latvijas kabeļoperators — SIA "Lattelecom" 2013.gadā negaidīti pārstāja maksāt autoriem par viņu darbu izmantojumu virszemes televīzijā, kā arī SIA "IZZI" bija uzkrājušies noteiktajā termiņā neapmaksāti rēķini kopā par 36 421 eiro, tad kopumā no kabeļtelevīzijām tika iekasēts

tiks skatīts šā gada novembrī. Autoratlīdzības pieaugums bija no valsts SIA "Latvijas Radio", kur tika samaksāts par 13 tūkstošiem eiro vairāk. Viskrasākais samaksātās atlīdzības pieaugums bija no sabiedriskās televīzijas, kur, salīdzinot ar 2012.gadu, tika samaksāts par 54% vairāk. Tā kā ar LTV nav noslēgts licences līgums, tad šāds maksājumu pieaugums skaidrojams gan ar autoriem labvēlīgu 2012.gada 2.februāra Augstākās tiesas spriedumu, gan ar vadības maiņu valsts televīzijā. Patlaban notiek sarunas ar LTV par licences līguma noteikumu saskaņošanu attiecībā uz mūzikas raidīšanu LTV programmās. Ceram, ka 2014.gada laikā beidzot tiks sakārtotas visas līgumattiecības ar sabiedrisko televīziju. □

Ance Krastiņa,
Raidorganizāciju nodaļas vadītāja

Mierizlīgums ar "Radio SWH"

Ja iepriekšējos šī biļetena numuros varēja lasīt par AKKA/LAA uzsāktā ilgstošo tiesvedības procesu ar "Radio SWH", tad šoreiz ar prieku varam pavēstīt, ka konstruktīvu sarunu rezultātā ar "Radio SWH" esam ne tikai vienojušies par mierizlīguma noslēgšanu par iepriekšējo septiņu gadu periodu, bet arī noslēguši licences līgumu par tiesībām izmantot autoru muzikālos darbus raidīšanai ēterā radio un vienlaicīgai publiskošanai interneta tīklā ar darbības termiņu no 2014.gada 1.janvāra līdz 2018.gada 31.decembrim.

Jānorāda, ka patlaban "Radio SWH" maksā autoriem pienākošos autoratlīdzību atbilstoši AKKA/LAA padomes apstiprinātajiem tarifiem. Izlīgumu ar "Radio SWH" Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta apstiprināja 29.aprīlī, un tas stājās spēkā 9.maijā. Pēc izlīguma noslēgšanas "Radio SWH" ir lielākais komercradio Latvijā, kuram turpmāk būs likumīgas tiesības savās programmās izmantot autoru muzikālos darbus. Licences

"Radio SWH" ir pirmais no lielākajiem komercradio Latvijā, kas ir noslēdzis līgumu ar AKKA/LAA un maksā autoriem autoratlīdzību

līgums ar AKKA/LAA par muzikālu darbu izmantošanu Latvijas Republikas teritorijā tika noslēgts par visām četrām "Radio SWH" veidotajām programmām — "Radio SWH", "SWH Plus", "SWH Rock" un "SWH Gold". "Radio SWH" grupā ietilpst arī internetā raidošais radio "SPIN FM". Jāpiebilst, ka šā gada februārī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa apstiprināja izlīgumu arī ar SIA "Maksimums" par AKKA/LAA pārstāvētu autoru muzikālu darbu izmantošanu radio programmā "Spin FM". Pēc mierizlīguma noslēgšanas SIA "Maksimums" reorganizācijas

ceļā tika pievienots A/S "Radio SWH". Potenciālais "Radio SWH" grupas klausītāju skaits sasniedz 400 000 cilvēku. "Mums ar AKKA/LAA izdevās vienoties par abpusēji izdevīgiem noteikumiem un rast kompromisu visos jautājumos," pēc izlīguma noslēgšanas stāstīja "Radio SWH" vadītājs Jānis Šipkēvics. "Radio SWH" ir pirmais no lielākajiem komercradio Latvijā, kas pēc vairāku gadu pārtraukuma ir noslēdzis licences līgumu ar AKKA/LAA un maksā autoriem pienākošos autoratlīdzību saskaņā ar pašu autoru apstiprinātajiem tarifiem. "Šī gadiem ilgā tiesāšanās nav izdevīga ne autoriem, ne radio, un ir labi, ka esam panākuši mierizlīgumu. Mēs ļoti ceram, ka šim pozitīvajam piemēram sekos arī tās komercradio stacijas, kuras vēl nav noslēgušas licences līgumus!" uzsvēra AKKA/LAA padomes prezidents V. Muktupāvels.

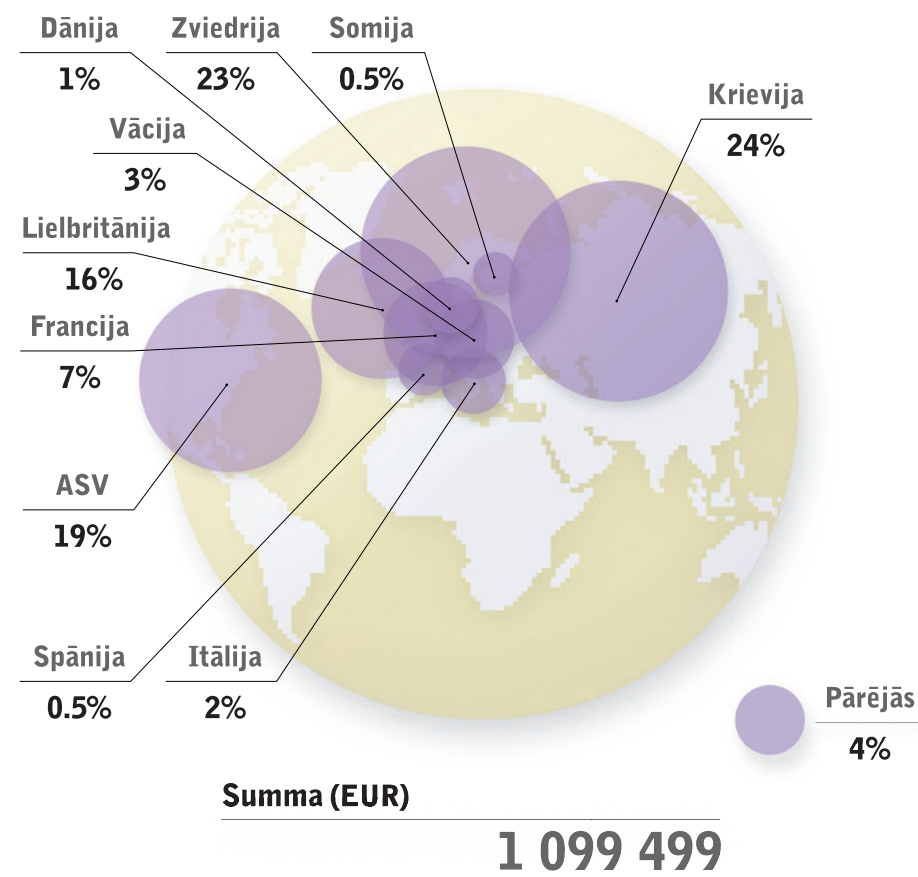
Patlaban turpinās tiesvedība ar divām lielām komercradio stacijām — "Radio Skonto" un "Radio Star FM", kuras jau vairāku gadu garumā AKKA/LAA pārstāvētu autoru muzikālos darbus savās programmās izmanto bez licences līguma un nemaksā autoriem pienākošos autoratlīdzību pilnā apmērā. Esam aicinājuši abas radio stacijas uz sarunām, lai vienotos par mierizlīgumu par iepriekšējo periodu un noslēgtu licences līgumus par tiesībām turpmāk izmantot AKKA/LAA pārstāvētu autoru muzikālos darbus. □

Ance Krastiņa,
Raidorganizāciju nodaļas vadītāja

TOP 10 2013

Izmaksāts

Ārvalstu autoriem no Latvijas

AKKA/LAA — NCB nodaļa aizvadītajā gadā

Pagājušajā 2013.gadā ieņēmumi no muzikālo darbu reproducēšanas mehāniskajā ierakstā ir palielinājušies par 24% attiecībā pret 2012.gada līmeni. Ieņēmumu kāpumu noteica sekojošas galvenās tendences:

- Ieņēmumu kāpums fizisko nesēju (CD) sektorā, kas 2013.gadā pieauga par 58% salīdzinājumā ar 2012.gada līmeni. Fiziskie nesēji nodrošina lielāko daļu no kopējā apgrozījuma, un datoru cietie diski kā informācijas glabātājs ieņem nozīmīgu vietu blakus CD matricām.
- Ieņēmumu kāpums elektronisko atmiņas iekārtu sektorā, kas 2013.gadā pieauga par 143% salīdzinājumā ar 2012.gada līmeni
- Ieņēmumu kāpums videoierakstu un sinhronizācijas jomā, kas 2013.gadā pieauga par 193% salīdzinājumā ar 2012.gada līmeni.
- Ieņēmumu pieaugums par darbu reproducēšanu DJ profesionālām vajadzībām, kas 2013.gadā šajā sektorā palielinājās par 15% pret 2012.gada līmeni. Tai pašā laikā standarta producentu sektorā gada griezumā tika novērots apgrozījuma kritums: producers “Mikrofona ieraksti” samaksāja par 42% mazāk nekā 2012.gadā. Sākot ar 2013.gadu, AKKA/LAA un LaIPA piedāvā vienotas DJ licences, kuras izsniedz autoru un blakustiesību īpašnieku vārdā klientam izdevīgākajā adresē —

A.Čaka ielā 97 vai Bauskas ielā 58, Rīgā. Aktīvākie producenti fizisko nesēju jomā 2013. gadā bija “Mikrofona ieraksti”, Lo-Fi, “Upe tuviem un tāliem”. Tiešsaistes jomā nozīmīgākie producenti ir draugiem.lv, Music Online (doremi), Delfi. Svarīgākais 2014.gada uzdevums ir jauna līguma noslēgšana ar Skandināvijas mehāniskā ieraksta koporganizāciju NCB, nepieļaujot teritoriju, repertuāra un autoru loka sašaurināšanos un apgrozījuma samazināšanos mūzikas reproducēšanas jomā. 2014.gadā Baltijas valstis un Islande ir sagaidījušas līguma noslēgšanu ar YouTube.com (Google). Tādējādi vēl lielāku nozīmi iegūs NCB Kopenhāgenas biroja centralizēti pārvaldītās pārrobežu licencēšanas aktivitātes mūzikas reproducēšanas jomā internetā (līdzīgi iT iunes, Spotify). □

Kompozītam Vilnim Šmīdbergam Autora balvu pasniedz kolēģis — komponists Mārtiņš Brauns

Aivars Ginters,
NCB nodaļas vadītājs

Nav reģistrēta darba — nav atbildības!

Iesakām un lūdzam visiem mūsu autoriem regulāri reģistrēt savus jaunākos muzikālos un horeogrāfiskos darbus AKKA/LAA birojā! To izdarīt nepavisam nav sarežģīti, bet ir ļoti svarīgi!

Ja AKKA/LAA rīcībā nav informācijas par radioprogrammā raidīta vai koncertā izskanējuša darba tiesību īpašniekiem, nav iespējams sadalīt un izmaksāt konkrētajiem autoriem un arī citu darbu autoriem pienākošos atbildzību: rakstot atgādinājuma vēstules par darbu reģistrāciju un gaidot, kad AKKA/LAA tiks informēta par jaunajiem darbiem, tiek aizkavētas atbildības sadales arī tiem autoriem, kuru darbi ir reģistrēti.

Ja autoram nav pārliecības par to, kuri no viņa radītajiem darbiem jau ir reģistrēti AKKA/LAA datu bāzē, iesakām vērsties pie mums ar lūgumu izsniegt jau reģistrēto darbu sarakstu. Šādā gadījumā jāsazinās ar Dokumentācijas un sadales nodaļas darbiniekiem, zvanot pa tālruni 67506425 vai 67506426, vai arī rakstot elektroniskā pasta vēstuli uz info@akka-laa.lv. Atgādinām, ka līgums par autora mantisko tiesību kolektīvo pārvaldījumu paredz veikt visu savu darbu reģistrāciju saskaņā ar AKKA/LAA darbu reģistrācijas noteikumiem. Darbus ir iespējams reģistrēt arī elektroniski, noslēdzot līgumu par tiesībām lietot AKKA/LAA elektronisko darbu reģistrācijas sistēmu. □

Eiropas Komisijas sanāksme Vīnē

Aprīlī Austrijas galvaspilsētā Vīnē notika ikgadējā Starptautiskās autoru un komponistu biedrību konfederācijas CISAC Eiropas Komisija, kurā piedalījās autori un autortiesību organizāciju pārstāvji.

Autoru biedrību konfederācijas kopsapulce

Lielbritānijas Karalistes galvaspilsētā Londonā 6.jūnijā notika ikgadējā Starptautiskās autoru un komponistu biedrību konfederācijas CISAC Ģenerālā asambleja.

Kopsapulces laikā uzklusēja autoru organizāciju un to reģionālo apvienību vadītāju ziņojumus, pieņēma ierosinātos grozījumus CISAC statūtiem, ievēlēja iekšējā audita komisiju 2014.—2016.gadam, pieņēma piecas rezolūcijas, kā arī izlēma par stratēģiju nākamajam darbības posmam. Kā attiecībā uz to sacīja CISAC prezidents Žans Mišels Žārs (*Jean Michel Jarre*): “Radošo darbu autoriem un kultūras daudzveidībai ir pienācis izšķirošs brīdis. Arvien vairāk izmantojot radošos darbus digitāli, strauji pieaug mākslas patēriņš, taču autoru tiesības ar katru dienu patērētāji ievēro arvien mazāk. Šī iemesla dēļ es kā CISAC prezidents vēlos celt trauksmi, lai pasargātu jaunrades un kultūras daudzveidības nākotni un lai kompensētu autoriem viņu darbu izmantojumu digitālajā laikmetā.”

Kopsapulces laikā referenti vairākkārt uzsvēra, ka radošums nav uztverams kā pašsaprotama lieta un autoriem par viņu radošajiem darbiem ir likumsakarīgi saņemt atbildzību. □

CISAC prezidents Žans Mišels Žārs

Lāsma Ģibiete,
sabiedrisko attiecību speciāliste

Autoru un komponistu biedrību konfederācijas CISAC Ģenerālā asambleja Londonā

Noskaidrota iedzīvotāju attieksme par autortiesību mācīšanu skolās

Latvijas Autoru biedrība AKKA/LAA sadarbībā ar pētījumu uzņēmumu “FACTUM” veikusi Latvijas iedzīvotāju aptauju, kuras mērķis bija noskaidrot sabiedrības viedokli par autoru tiesību kā cilvēktiesību mācīšanu vispārizglītojošajās mācību iestādēs.

Lielākā respondentu daļa jeb 60% aptaujāto atbildējuši, ka, viņuprāt, autortiesības būtu iekļaujamas skolu mācību programmā. 18% aptaujāto uzskata, ka par autoru tiesībām vispārizglītojošajās skolās mācīt nevajag, savukārt 22% respondentu uz šo jautājumu nav varējuši sniegt atbildi. Aptaujā piedalījās 1061 respondents vecumā no 18 līdz 74 gadiem, no kuriem 53,5% ir sievietes, bet 46,5% — vīrieši. Attiecībā uz vecumgrupām visaktīvākie respondenti ir vecumā no 46 līdz 60 gadiem, savukārt viszemākā aktivitāte vērojama jauniešu vidū, jo tikai 15% no visiem respondentiem ir vecumā no 18 līdz 25 gadiem. Saistībā ar respondentu tautību secināms, ka 59,9% no aptaujas dalībniekiem ir latvieši, 33,4% — krievi un 6,7% — citu nacionalitāšu pārstāvji. Aptaujā visaktīvāk piedalījušies Rīgas iedzīvotāji. Aptaujas veikšanai izmantota kvantitatīvā pētījuma metode tiešās intervijas Omnibusa aptaujas ietvaros (PAPI). Aptaujas norises laiks bija no 2014.gada 12.jūnija līdz 22.jūnijam. □

Lāsma Ģibiete,
sabiedrisko attiecību speciāliste

Baltijas valstu Autortiesību organizāciju seminārā

Melnbaltās draudzenes

Iepriekšējā "AKKA/LAA Ziņu" numurā (Nr.38) publicēto krustvārdu miklu atminēja un atbildes iesūtīja līdz šim nepieredzēti liels mūsu izdevuma lasītāju skaits.

Balvu izlozējot ieguva trīs pareizo atbilžu iesūtītāji. Sirsnīgi sveicam

Māru Šnē, Ilvu Birzkopi un Mārīti Kiršu! Pareizo atbilžu autores no AKKA/LAA balva saņēma grāmatu "101 neparasta vieta. Eiropas pilsētas". □

Iepriekšējā biļetena "AKKA/LAA Ziņas Nr.38" krustvārdu miklas atminējums

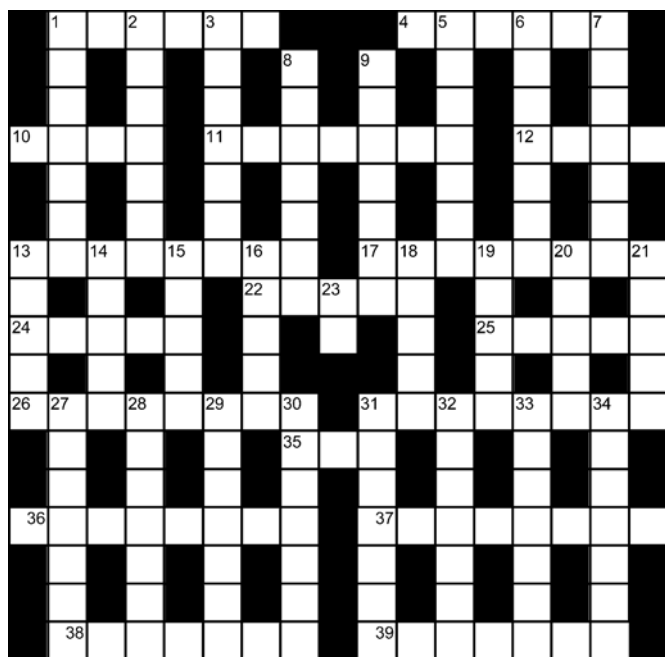
Horizontāli. ⇄

1. Akropole. 6. Artura. 9. Aplausi. 10. Alva. 13. Akvatinta. 15. Arfa. 16. Abstrakts. 19. Aelita. 22. Artefakti. 23. Afronts. 24. Annuss. 26. Arābu. 27. AIDS. 28. Aoids. 29. Amigo. 30. Auss. 35. Amati. 36. Apsoliji. 40. Astri. 41. Apoteoze. Aksonometrija.

Vertikāli. ⇅

1. Rotāļa. 2. Monteverdi. 4. Kauli. 5. Lepna. 7. Reiniks. 8. Hula. 11. Tabaka. 12. Žagars. 14. Karbunkuls. 16. Abrakadabra. 17. Sirreālists. 18. Klasika. 20. Letonika. 21. Šeipings. 24. Ass. 25. Suns. 31. Uga. 32. Suiti. 33. Brīze. 34. Tavas. 37. Piafa. 38. Ozols. 39. Zeme. 42. Ozo.

"T" burtu skaits — 18

Kad krustvārdu mikla atrisināta, saskaitiet "T" burtus un skaitli ierakstiet kvadrātā! Aizpildītu atbildes kuponu līdz 2014.gada 15.augustam atsūtiet uz AKKA/LAA: A.Čaka iela 97, Rīga, LV—1011 ar norādi "Krustvārdu mikla". Kuponi, kuros būs norādīts pareizs "T" burtu skaits, piedalīsies izlozē, kur trīs no sūtītājiem saņems balvu — vērtīgu grāmatu.

Jura Sosnovska krustvārdu mikla

Horizontāli. ⇄

- Kantātes "Dievs, Tava zeme deg" mūzikas autore.
- Ciets, grods, blīvs.
- Uzmetumi, skices.
- Ksilofons ar metāla rezonatoru caurulēm.
- Pakāpeniski zūd (par sauli).
- Rinda no G.Rača dziesmas "Ej uz visām debess pusēm": "... tas nav slikti, ziemeļos ir auksti dikti, dikti".
- Mākslinieks, kura darbiem ir raksturīgs primitivisms.
- Patiesas.
- Dž.Londona daļēji autobiogrāfiskā romāna galvenais varonis.
- Laist klajā, publicēt.
- Daļējas atskaņas dzejā, kur sabalsoti tikai patskaņi.
- Krievu rakstnieks, pasaules literatūras klasiķis (1828—1910).
- Pasaulē populārs mūzikls "Mamma ...!".
- Smaga, metāliska skanējuma mūzikas žanrs.
- Mākslas darbu noslēgumu daļas, posmi.
- Rembranta sievas vārds, kas minēts kādā mākslinieka pašportreta nosaukumā.
- Grupas "Labvēlīgais tips" dziesma "Vai cik es ...".

Vertikāli. ⇅

- 1967.gadā dibināta angļu rok-mūzikas grupa, tās albumi ir pārdoti aptuveni 150 miljonus eksemplāru.
- Dabas objekti, kas saglabājušies no seniem laikiem.
- Daudzkārtējs, secīgs divu skaņu, intervālu, akordu ātrs atkātojums.
- Koncertu kopas "Četri gadalaiki" mūzikas autors (1678—1741).
- Dziesmu daļas, kas periodiski atkātojas ar vienu un to pašu tekstu un melodiju.
- Daiļrades procesā radīt.
- LR2 žurnālists, mūzikas ierakstu balvas "Zelta mikrofons 2013" žūrijas loceklis.
- Aizstāj ar citu.
- Dūlīta meita Dž.B.Šova komēdijā "Pigmalions".
- Pārliecība, uzskats, moto.
- Miruša cilvēka sejas atlējums ģipsā, nāves ...
- Latvijas Nacionālā teātra režisors (1985).
- Latvijas bankas monēta "Miglā ... logs".
- Vācu komponists, B.Brehta lugas "Trisgrašu opera" mūzikas autors.
- N.Rimska—Korsakova opera.
- Romāna ... un Aleksandras Beļcovas muzejs Rīgā.
- Šeit.
- Skaņdarbi vienam vai diviem instrumentiem, kas sastāv no vairākām savstarpēji kontrastējošām daļām.
- Tautasdziesma: "Pār Gauju pāri braucu// Zeltenes lūkoties// Pie ... laivu sēju// Pie auza kumeliņ".
- Obligāti maksājumi valstij.
- Naudas izlaide apgrozībā.
- Glezniecības veids ar neregulāru krāsu laukumu, krāsu triepienu vai uzšļakstījumu kombināciju izmantošanu.
- Vārdu krājums.
- Grupas "Labvēlīgais tips" trombonists, vokālists.
- Grupas "Prāta Vētra" dalībnieks kopš tās dibināšanas 1989.gadā.

Pateicamies visiem, kas iesaistījās miklas minēšanā, un vēlām veiksmi turpmāk!

Atbildes kupons

Vārds:

Uzvārds:

Tālrunis:

"T" burtu skaits: